

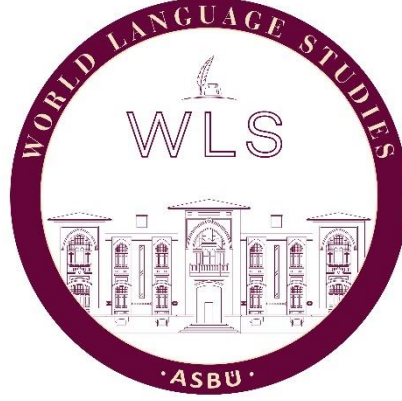
WORLD LANGUAGE STUDIES

Cilt / Volume: II, Sayı / Issue: I, Haziran / June 2022

ISSN: 2791-7770

WORLD LANGUAGE STUDIES

Cilt / Volume: II, Sayı / Issue: I, Haziran / June 2022

ISSN: 2791-7770

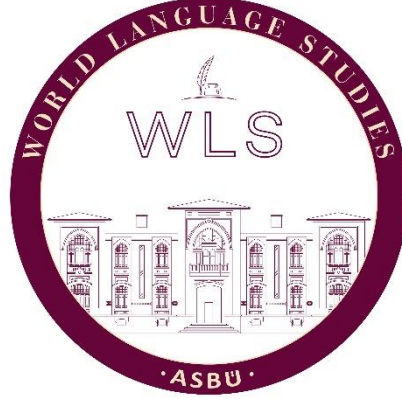
İletişim / Contact

worldlanguagestudies@asbu.edu.tr

wls.asbu.edu.tr/

Hacı Bayram Mah. Hükümet Meydanı No:2 Ulus / Altındağ / Ankara

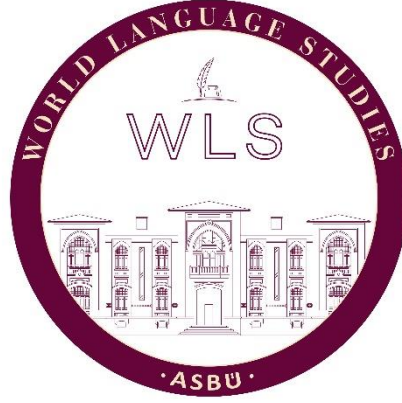
+90 312 596 44 44

World Language Studies, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi tarafından elektronik olarak yılda iki defa (Haziran ve Aralık) yayımlanan, hakemli uluslararası bir dergidir. Gerekli görüldüğü takdirde özel sayı ya da sayılar da yayımlanabilir. Yazarlardan yayım ücreti alınmaz. WLS, dünya dilleri, edebiyatları, o dile ait kültürler üzerine yoğunlaşan ve tarih, dil, edebiyat, sosyoloji, kültür ilişkileri, dil eğitimi ve uygulamalı dilbilim gibi konuların yer aldığı Türkçe ve İngilizce dillerinde yazılmış özgün akademik makalelerin, makale çevirilerinin, kitap tanıtımı ve eleştirileri gibi çalışmalarını yayımlamayı ve kamuoyu ile paylaşmayı amaçlamaktadır. Dergimiz daha önce başka bir yerde yayımlanmamış ya da değerlendirme aşamasında olmayan çalışmalarını kabul eder. Dergimizde yayımlanan yazıların bilimsel ve hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir. Tüm yayımlanan yazıların hakları WLS'e ait olup yayıncının izni olmadan kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz veya elektronik ortama taşınamaz.

WLS'nin tarandığı dizinler: Modern Language Association (MLA), International Scientific Indexing (ISI) ve Akademia Sosyal Bilimler İndeksi (ASOS)

worldlanguagestudies@asbu.edu.tr

World Language Studies (WLS) is a free, international, peer-reviewed, biannual (June & December), open access journal electronically published by the Faculty of Foreign Languages, Social Sciences University of Ankara. The journal may also include special issues. WLS aims to publish original academic articles, article translations, book introductions, and reviews written in Turkish and English, focusing on world languages, literatures, cultures, and on topics such as history, language, literature, sociology, cultural relations, language education, and applied linguistics. Our journal accepts studies that have not been published elsewhere or are not at the stage of evaluation. The scientific and legal responsibility of the articles, article translations, book introductions and reviews published in WLS belong to the authors. All publication rights of the published works belong to the World Language Studies and may not be published, reproduced or transferred to electronic media without the permission of the publisher.

WLS is indexed by: Modern Language Association (MLA), International Scientific Indexing (ISI) and Akademia Sosyal Bilimler İndeksi (ASOS).

worldlanguagestudies@asbu.edu.tr

Değerli Bilim İnsanları,

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi dergisi World Language Studies'in (WLS) Haziran 2022 sayısını sizlerle buluşturmanın mutluluğu içerisindeyiz. Dergimizin bu sayısında dört araştırma makalesi ve bir kitap tanıtımı yer almaktadır. Gözde Begüm MIZRAK tarafından kaleme alınan "A Comparative Study of *Macbeth* And *Kara Kitap* in Light of Decounstruction Theory" adlı araştırma makalesinde, yazar Shakespeare'in *Macbeth* ve Orhan Pamuk'un *Kara Kitap* adlı eserlerini yapı-söküm kuramı bağlamında ele almış ve ikili karşıtlıkların kullanımı, hırs ve belirsizlik temaları gibi ortak temalar açısından, eserlerin karşılaştırmalı analizini sunmuş; Ercan Cihan ULUPINAR, "Hovhannes Tumanyan'ın Eserlerinde Mitolojik Unsurlar" adlı araştırma makalesinde, XIX. yüzyılın sonu XX. yüzyılın başında Ermeni edebiyatında yazar, şair ve çevirmen olarak önemli bir yere sahip olan Hovhannes Tumanyan'ın eserlerindeki mitolojik unsurları, metne bağlı analiz ve metinlerarası araştırma yöntemi kullanarak incelemiş; Neslihan GÜNAYDIN ALBAY, "Hester Prynne's Transformation in Nathaniel Hawthorne's *The Scarlet Letter*" adlı araştırma makalesinde karakterlerin gelişim ve ruhsal dönüşümlerini feminist bir mercekle incelemiş; Yasemin YAZICI, "Oryantalizm Düşüncesi Doğrultusunda "The Japan Punch" Dergisi Karikatürlerindeki "Öteki Japonya" İmgesi" adlı araştırma makalesinde, 1862-1887 yılları arasında Yokohama'da İngiliz Charles Wirgman editörlüğünde yayımlanmış olan "The Japan Punch" dergisindeki karikatürler üzerinden, İngiltere örnekleminde Batı'nın Japonya'ya karşı oryantalist yaklaşımını incelemiş; María Jesús HORTA ise "*Transatlantik Edebiyatta Vahşi XIX. Yüzyıldan İstikrarsız XX. Yüzyıla: Hispanistler Aracılığıyla Geçmişe Bakış*" adlı kitap incelemesiyle Haziran 2022 sayımıza katkı sunmuştur.

WLS Haziran 2022 sayısının çıkarılma aşamasındaki destek ve katkılarından dolayı ASBÜ Yabancı Diller Fakültesi Dekanı Prof. Dr. İsmail ÇAKIR'a, ASBÜ Kurumsal İletişim Ofisi'ne, derginin danışma kuruluna, editörlerimize, yazar ve hakem olarak katkıda bulunan değerli akademisyenlere teşekkür ederiz.

Bir sonraki sayıda görüşmek üzere...

WLS Editör Kurulu

Dergi Yönetimi / Editorial Board

İmtiyaz Sahibi / Owner

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi adına, / On behalf of Faculty of Foreign Languages, Social Sciences University of Ankara,

Prof. Dr. İsmail ÇAKIR (Dekan/Dean)

Baş Editör / Editor in Chief

Dr. Öğr. Üyesi Nurullah SAT

Editör Yardımcıları / Assistant Editors

Arş. Gör. Hüseyin ALHAS

Öğr. Gör. Ayşe ÖZTÜRK

Öğr. Gör. Nuray AKDEMİR

Dil Editörleri / Language Editors

İngilizce / English: Arş. Gör. Hüseyin ALHAS

Çince / Chinese: Öğr. Gör. Ayşe ÖZTÜRK

Japonca / Japanese: Öğr. Gör. Nuray AKDEMİR

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. Ali Merthan DÜNDAR (Ankara Üniversitesi)

Doç. Dr. Arif BAKLA (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Aysel Sarıcaoğlu AYGAN (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)

Prof. Dr. Bahar DEMİR (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)

Prof. Dr. Eugene STEELE (Erciyes Üniversitesi)

Prof. Dr. Giray FİDAN (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Gonca ÜNAL CHIANG (Ankara Üniversitesi)

Doç. Dr. Gürhan KIRİLEN (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. İlhami SIĞIRCI (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)

Dr. Jui-Cheng CHANG (National Chengchi University)

Prof. Dr. P. Tevfik CEPHE (Gazi Üniversitesi)

Doç. Dr. Üyesi Zümre Gizem YILMAZ KARAHAN (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)

Genel Kurallar

1. WLS'in yayın dili Türkçe ve İngilizcedir. Editörlerin uygun görmesi halinde farklı dillerden de makaleler yayımlanabilir.
2. Gönderilen makaleler, dil bilgisi kurallarına uygun olmalıdır. Türkçe çalışmalarda güncel Türk Dil Kurumu (TDK) Yazım Kılavuzu, yabancı dillerdeki yazılar için o dilin dil bilgisi kuralları esas alınmalıdır.
3. Sisteme yüklenen makalenin başında Türkçe ve İngilizce özet ve özetlerin altında 3 ila 6 tane anahtar kelime yer almalıdır. Gönderilen özetler 200 kelimedenden az olmamalı ve 300 kelimeyi aşmamalıdır. Ana metin, sonuç ve kaynakça kısımları mutlaka yer almalıdır.
4. Ayrıca, tüm makalelerin sonuna genişletilmiş özet eklenmelidir.
5. Dergiye gönderilen makaleler, yazar tarafından iThenticate programında taranmalı; ve alınacak benzerlik raporu herhangi bir filtreleme yapılmadan gönderilen makale ile birlikte sisteme yüklenmelidir. Çok disiplinli niteliği olan WLS, benzerlik oranı ile ilgili bir sınır vermekten kaçınmaktadır. Raporların değerlendirilmesi Editör Kurulu'na aittir.
6. Makale, herhangi bir tez, konferans bildirisi ya da başka bir bilimsel çalışmadan türetilmişse, makalenin başlığına verilecek bir dipnotta belirtilmeli ve türetilen çalışmanın ayrıntıları (makale, tezden türetilmişse, çalışmanın başlığı ile birlikte üniversite, enstitüsü, anabilim dalı ve danışmanın adı; kongre veya sempozyumda yayınlanmamış bildiriye makalenin başlığı, sunulma tarihi, sempozyum/kongre adı) yer almalıdır.
7. Bir araştırma kurumu/kuruluşu tarafından desteklenen çalışmalarda (BAP, TÜBİTAK, Kalkınma Bakanlığı vb.), söz konusu kurumun/kuruluşun ve projenin adı, varsa, tarihi ve sayısı dipnotla belirtilmelidir.
8. Kitap tanıtım ve eleştiri yazılarında, söz konusu kitabın kapak resmi ve künyesi (basım tarihi, kaçınıcı baskı olduğu, basım yeri bilgileri) bulunmalıdır.
9. Dergimize makale gönderen/gönderecek üyelerin, kullanıcı kimlik bilgilerine ORCID Numarası'nı da eklemeleri gerekmektedir. ORCID ID'nin nasıl alınacağı hakkında bilgi almak için <https://orcid.org/> adresini ziyaret edebilirsiniz.
10. Yazarlar çalışmalarını yayımlanmak üzere WLS'e göndermekle telif haklarını, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi bünyesindeki WLS'e devretmiş olurlar. Yayımlanan çalışmaların telif hakkı dergiye aittir ve referans gösterilmeden aktarılamaz.
11. WLS'de yayımlanan çalışmaların bilimsel, içerik, dil ve hukukî sorumluluğu yazar/yazarlarına aittir.

General Publication Principles

1. The publication language of the WLS is Turkish and English. However, articles in different languages can be published if the editors approve.
2. Submitted articles must comply with grammar rules. The studies written in Turkish should be based on the current Turkish Language Association (TDK) Spelling Guide and articles in foreign languages should follow the grammar rules of that language.
3. At the beginning of the article uploaded to the system, there should be Turkish and English abstracts and below them should be keywords consisting of 3-6 words. Submitted abstracts should not be less than 200 words and should not exceed 300 words. The main text, conclusion and bibliography parts must be included.
4. In addition, an extended abstract should be added to the end of all articles.
5. Articles sent to the journal must be scanned by the author in iThenticate program, and the similarity report must be uploaded to the system with the submitted article without any filtering. Due to its multidisciplinary nature, WLS avoids placing a limit on the similarity rate. Evaluation of the reports belongs to the Editorial Board.
6. If the article is derived from a thesis, conference paper or from other scientific studies, it should be indicated in a footnote to the title of the article and the details of the derived study (if the article is derived from the thesis, the title of the study, along with the name of the university, institute, department and advisor; if the paper is not published in the symposium or congress the title of the article, the date of presentation, the name of the symposium / congress) should be included.
7. In studies supported by a research institution (BAP, TÜBİTAK, Ministry of Development, etc.), the name of the institution / organization and the project and the date should be indicated in a footnote.
8. In the book introductions and reviews, the cover image and tag (date of publication, edition, place of publication) of the book in question should be included.
9. Members who send/will send articles to our journal must add their ORCID Number to their user identification information. You can visit <https://orcid.org/> for information about how to get ORCID ID.

10. By sending their works to our journal for publication, authors transfer their copyrights to WLS. The copyright of the published works belongs to the journal and cannot be used without giving reference.
11. Scientific, content-wise, and legal responsibility of the studies published in WLS belongs to the author (s).

Yazım Kuralları

1. Makale Microsoft Word ortamında A4 kâğıdı formatında yazılmalıdır.
2. Kağıt düzeni soldan ve sağdan 2,5 cm yukarıdan ve aşağıdan 2,5 cm olacak şekilde ayarlanmalıdır.
3. Makalenin tümü (yazar bilgileri, makale adı, özet, giriş, başlıklar, sonuç, kaynakça) “Times New Roman” yazı tipinde 12 punto ile yazılmalı ve çalışmalar sağ alt köşeye sayfa numarası eklenerek gönderilmelidir.
4. Özel bir yazı tipi kullanılmış yazılarda, yazar gönderi dosyasına özel yazı tipi dosyasını eklemelidir.
5. İlk başlık metnin yazıldığı dilde, 13 punto, ikinci başlık/başlıklar 12 punto, tamamı büyük harflerle, ortalanarak ve koyu yapılarak yazılmalıdır.
6. Ana başlık ve alt başlıklar, gerekli görülmesi durumunda 1., 1.1, 1.1.2,1.3, 1.4 şeklinde numaralandırılmalıdır.
7. Tablo, resim ve şekiller sayfanın dışına taşmamalı ve içindeki yazılar 10 punto ve tek satır aralığında olmalıdır. Şekil ve tablolar numaralandırılmalı ve içeriğine göre adlandırılmalıdır.
8. Kaynak göstermede kullanılan format, APA (American Psychological Association) olarak belirlenmiştir. Alıntılamalarda ve kaynakça kısmında yazarlar, Amerikan Psikoloji Derneği'nin yayımladığı Amerikan Psikoloji Derneği Yayım Kılavuzu'nda belirtilen yazım kurallarını ve formatını takip etmelidir. Ayrıntılı bilgi için bakınız: <http://www.apastyle.org/learn/tutorials/basics-tutorial.aspx>. APA 6'nın Türkçe tercümesi için lütfen [tıklayınız](#).
9. Kısaltma kullanımlarında Türk Dil Kurumu Kılavuzu'nda yer alan kurallar esas alınmalıdır.
10. Dipnotlar, sadece yapılması zorunlu açıklamalar için kullanılır ve MS Word programında “Başvurular > Dipnot Ekle” komutuyla eklenir. Buradaki atıflar da parantez içinde yazarın soyadı, eserin yayın yılı ve sayfa numarası gelecek şekilde düzenlenmelidir. Örnek: (Yılmaz, 2017, s. 13). Dipnotta kullanılan eser/eserler kaynakçaya da eklenmelidir.

11. Alıntılar tırnak içinde verilmeli; beş satırdan az alıntılar satır arasında, beş satırdan uzun alıntılar ise satırın sağından ve solundan 1.5 cm içeride, blok hâlinde ve 1,5 satır aralığıyla 1 punto küçük yazılmalıdır. Metin içinde göndermeler, parantez içinde aşağıdaki şekilde yazılmalıdır.

Alıntılar: Makalede birebir yapılan alıntılar tırnak içinde verilmeli ve alıntının sonunda kaynağı parantez içinde APA kurallarına göre belirtilmelidir.

Kâğıt Boyutu	A4 Dikey
Üst Kenar Boşluk	2,5 cm
Alt Kenar Boşluk	2,5 cm
Sol Kenar Boşluk	2,5 cm
Sağ Kenar Boşluk	2,5 cm
Yazı Tipi	Times News Roman
Yazı Tipi Stili	Normal
Yazı Boyutu (normal metin)	12
Yazı Boyutu (dipnot metni)	10
Tablo-grafik	10
Paragraf Girintisi (İlk Satır)	1 cm
Paragraf Aralığı	Önce 6 nk, sonra 0 nk (Tablo ve grafiklerde önce ve sonra 0 nk)
Satır Aralığı	(1,5)
Kaynakça	Asılı ve girinti 0,63 cm, Hizalama: Her iki yana yasla, Aralık önce 6 nk, sonra 0 nk, satır aralığı 1,15 cm.

Author Guidelines

1. The article should be written in Microsoft Word environment in A4 paper format.
2. The paper layout should be set as 2.5 cm from the left and right and 2.5 cm from the bottom.
3. The entire article (author information, article name, abstract, introduction, titles, conclusion, bibliography) should be written in "Times New Roman" font with 12 pt.
4. For articles with a special font, the author must add the special font file to the submission file.
5. The first title should be written in the language in which the text is written, in 13 pt., The second heading / headings in 12 pt., All capital letters, centered and bold.
6. The main heading and sub-headings can be numbered up as 1., 1.1, 1.1.2,1.3, 1.4 if deemed necessary.
7. Tables, pictures and figures should not extend beyond the page and the in-texts should be 10 pt. and single line spacing should be used. Figures and tables should be numbered and named according to their content.
8. The format used for citing references is designated as APA (American Psychological Association). In the citations and the bibliography, the authors should follow the spelling rules and format specified in the American Psychological Association's Publication Guide published by the American Psychological Association. For detailed information, see: <http://www.apastyle.org/learn/tutorials/basics-tutorial.aspx>. Please click [here](#) for the Turkish translation of APA 6.
9. In the use of abbreviations, the rules in the Turkish Language Association Guide should be followed.
10. Footnotes are used only for mandatory explanations and are added through "References > Insert Footnote" command in MS Word program. The citations should be arranged in a way that includes the author's surname, publication year and page number in parentheses. Example: (Yılmaz, 2017, p.13). The work / works used in the footnote should also be included in the bibliography.
11. Quotations should be given in quotation marks; quotations less than five lines should be written between lines, and quotations longer than five lines should be indented 1.5

cm from the left and the right margin, in block form with 1.5 line spacing and 11 type size. References in the text should be written in parentheses.

Quotations: Direct quotations in the article should be given in quotation marks and at the end of the quotation, the source should be indicated in brackets according to APA rules.

Paper Size	A4 Vertical
Top Margin	2,5 cm
Bottom Margin	2,5 cm
Left Margin	2,5 cm
Right Margin	2,5 cm
Font	Times News Roman
Font Style	Normal
Type Size (Regular Text)	12
Type Size (Footnote Text)	10
Table-graphic	10
Paragraph Entry (First Line)	1 cm
Paragraph Spacing	Before 6 nk, after 0 nk (Table and graphic – before and after 0 nk)
Line Spacing	(1,5)
References	Hanging and indentation 0.63 cm, Alignment: Justify, Range before 6 nk, then 0 nk, line spacing 1.15 cm.

Telif Hakkı Politikası

Yayımlanmak üzere kabul edilen yazıların bütün yayın hakları WLS'e ait olup yayıncının izni olmadan kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz veya elektronik ortama taşınamaz.

Burada belirtilmeyen hususlarda karar yetkisi, WLS Yayın Kurulu'na aittir. WLS'de yayımlanan çalışmanın bilimsel ve hukuki her türlü sorumluluğu yazarına ya da yazarlarına aittir.

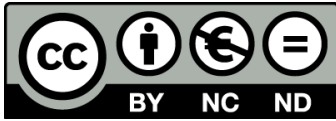

WLS'de yayımlanan makalelerin telif hakkı [Creative Commons Atıf-Gayriticari-Türetilemez 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/) (CC BY NC ND) ile lisanslanmıştır. Bu lisansa göre eser dergiye atıf verilerek indirilebilir ya da paylaşılabilir ancak değiştirilemez ve ticari amaçla kullanılamaz. Yayımlanan makaleler için yazara telif ücreti ödenmez.

Copyright Policy

All publication rights of the articles accepted for publication belong to WLS and they cannot be partially or completely printed, reproduced or transferred to the electronic environment without the permission of the publisher.

The decision-making authority on matters not mentioned here is the WLS Editorial Board. All scientific and legal responsibility of the work published in the WLS belongs to the author or authors.

The copyright of the articles published in the WLS is licensed under the Creative Commons Attribution-Non Commercial-No Derivatives 4.0 International License (CC BY NC ND). According to this license, the work can be downloaded or shared with reference to the journal, but cannot be changed and used for commercial purposes. No royalty fee is paid to the author for published articles.

İçindekiler / Contents

Araştırma Makaleleri / Research Articles

***Macbeth* ve *Kara Kitap* Eserlerinin Yapısöküm Teorisi Işığında Karşılaştırmalı İncelemesi**
A Comparative Study of *Macbeth* And *Kara Kitap* in Light of Decounstruction Theory
Öğr. Gör. Gözde Begüm MIZRAK.....1-14

Hovhannes Tumanyan’ın Eserlerinde Mitolojik Unsurlar
Mythological Elements in Hovhannes Tumanyan’s Works
Öğr. Gör. Dr. Ercan Cihan ULUPINAR.....15-24

Nathaniel Hawthorne’un *Kızıl Damga*’sında Hester Prynne’nin Değişimi
Hester Prynne’s Transformation in Nathaniel Hawthorne’s *The Scarlet Letter*
Dr. Öğr. Üyesi Neslihan GÜNAYDIN ALBAY.....25-42

**Oryantalizm Düşüncesi Doğrultusunda “The Japan Punch” Dergisi Karikatürlerindeki
“Öteki Japonya” İmgesi**
The Image of “Other Japan” in the Cartoons of “The Japan Punch” Magazine Within the
Context of Orientalist Thought
Arş. Gör. Yasemin YAZICI..... 43-59

İnceleme / Review

Simón Alegre, Ana I., ed. (2022) *Del salvaje siglo XIX al inestable siglo XX en las Letras Transatlánticas: una mirada retrospectiva a través de hispanistas (Transatlantik Edebiyatta Vahşi XIX. Yüzyıldan İstikrarsız XX. Yüzyıla: Hispanistler Aracılığıyla Geçmişe Bakış)*, Wilmington (Delaware): Vernon Press, Serie en Estudios Culturales, 168 s., ISBN: 978-1-64889-174-8
Doç. Dr. María Jesús HORTA.....60-66

MACBETH VE KARA KİTAP ESERLERİNİN YAPISÖKÜM TEORİSİ IŞIĞINDA KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMESİ

A COMPARATIVE STUDY OF MACBETH AND KARA KİTAP IN LIGHT OF DECOUNSTRUCTION THEORY

Gözde Begüm MIZRAK

Lecturer, Karabük University, School
of Foreign Languages, Karabük,
Turkey
ORCID: 0000-0002-6365-2458

**Sorumlu yazar/ Corresponding
author:**

Gözde Begüm MIZRAK
Lecturer, Karabük University, School
of Foreign Languages, Karabük,
Turkey
Email: begummizrak@karabuk.edu.tr

Geliş Tarihi/Submitted:
20.03.2022

Kabul Tarihi/Accepted:
11.06.2022

Anahtar Kelimeler:

Macbeth, *Kara Kitap*, Yapısöküm,
Belirsizlik Teması, İkili Karşıtlık,
Deférrance

Keywords:

Macbeth, *Kara Kitap*, Deconstruction,
Ambiguity, Binary Oppositions,
Deférrance

Kaynak gösterme/Citation:

Mızrak, Gözde Begüm (2022). "A
Comparative Study of *Macbeth* And
Kara Kitap in Light of Decounstruction
Theory". *World Language Studies*
(WLS), 2 (1): 1-14

Özet

Shakespeare'in *Macbeth* ve Orhan Pamuk'un *Kara Kitap* adlı eserlerini Yapısöküm Kuramı açısından ele alan bu çalışma, ikili karşıtlıkların kullanımı, hırs ve belirsizlik temaları gibi ortak temalar ve paylaştıkları unsurlar açısından karşılaştırmalı bir analize ışık tutmayı amaçlamaktadır. Söz konusu eserler, özellikle İngiliz Edebiyatı'nın kanonlaştırılan eserlerinin Dünya Edebiyatı eserleriyle karşılaştırılması alanındaki boşluk tespit edilerek seçilmiştir. Shakespeare'in ünlü eserlerini İngiliz Edebiyatı'ndaki diğer eserlerle veya yine kendisinin çeşitli eserleriyle karşılaştıran çalışma sayıca fazla olmakla birlikte, *Macbeth* gibi öncü bir eseri Türk Edebiyatı gibi Dünya Edebiyatından bir eserle birlikte inceleyen eserlerin sayısı görece azdır. Ayrıca, mevcut araştırmalardaki ortak eğilim, eserleri tarihi, feminist veya psikolojik teorilerin bakış açılarıyla ele alma eğilimindedir. Bu anlamda dekonstrüktif bir yaklaşımla *Macbeth*'e odaklanılmasına ve *Macbeth*'in Türk Edebiyatı'ndan bir edebi eser olan Pamuk'un postmodern romanı *Kara Kitap*'la karşılaştırılmasına karar verilmiştir. Analiz sonucunda ikili karşıtlıkların çözülmeye açık olduğu ve kolaylıkla yapıbozuma uğratılabileceği verilerine ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra, iki metnin içerdikleri ortak tema olan 'belirsizlik' unsurları sebebiyle, amaçlanan anlamı geciktiren ve hem okuyucuyu hem de hırslı eylemleriyle dürtülenen ana karakterleri kararsız bırakan bir anlam ertelemesine neden olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Abstract

The study of Shakespeare's *Macbeth* and Orhan Pamuk's *Kara Kitap*¹ adopting Deconstruction Theory aims at shedding a light to a comparative analysis in terms of the common themes and elements they share such as the use of binary oppositions and the themes of ambition and ambiguity. The works in question have been selected specifically upon the detection of the gap in the area where the canonised works of English Literature are compared and contrasted to the works of World Literature. Though the study comparing the renowned works of Shakespeare to other works from English Literature or to some other works of his are abundant, the works that examine a pioneer work such as *Macbeth* together with a work from World Literature such as Turkish Literature are scarce. Moreover, the common trend in the current studies tends to handle the works from historical, feminist or psychological theories' point of views. In that sense, it has been decided to focus on *Macbeth* with a deconstructive approach and to compare it to a literary work from Turkish Literature, which is Pamuk's *Kara Kitap* – a postmodern novel. As a result of the analysis, it has been concluded that binaries are open to dismantling and could be deconstructed with ease. Furthermore, the ambiguous elements and the characteristics of the two texts cause *deférrance*, which make the intended meaning delay and leave both the reader and the protagonists *undecidable* who are stimulated by their ambitious actions.

INTRODUCTION

Among Shakespeare's great tragedies, *Macbeth* has found a vast place for itself in terms of being subjected to extensive literary criticism. Not only the thematic features of the play have already received various in-depth analyses, but also the play has been examined within the perspectives of Feminist Theory, Freud's Psychoanalysis and New Criticism, which handle the text through gender, psychological and historical viewpoints. Critics of Feminist Theory and Psychoanalytic Theory paved their ways by focusing on the character of Lady Macbeth in general to prove their points and New Historians directed themselves to the historical backgrounds of the play to reach their conclusions. Though the available research provided a prosperous base for the researchers from all around the world and contributed to the branch of English Literature along with the other related studies, the tragedy of *Macbeth* has not undergone a broad research in the light of Deconstruction Theory when compared to the other theories of literary criticism mainly because the idea of 'deconstructing' something -let alone a literary masterpiece- is associated with 'destroying' it for a long time since its first appearance as a theory introduced by Jacques Derrida during a lecture at John Hopkins University in 1966. It was perceived as an attack to the theories available at the time because deconstruction as a theory was criticising many widespread ideas put forward by some long existing and common theories. It wasn't until 1980s that the theory gained major acceptance and popularity owing to the attentive and clear explanation of Barbara Johnson (1980) on deconstruction in her work entitled *The Critical Difference*:

Deconstruction is not synonymous with 'destruction', however. It is in fact much closer to the original meaning of the word 'analysis' itself, which etymologically means 'to undo'—a virtual synonym for 'to de-construct'. The deconstruction of a text does not proceed by random doubt or arbitrary subversion, but by the careful teasing out of warring forces of signification within the text itself. If anything is destroyed in a deconstructive reading, it is not the text, but the claim to unequivocal domination of one mode of signifying over another. A deconstructive reading is a reading which analyses the specificity of a text's critical difference from itself. (Johnson, 1980, p. 5)

Following this period, the theory was applied on different works of several writers in the field of humanities; however, the gap from the introduction of the theory till Johnson's explanation was not filled sufficiently and the later produced works could not catch up with the number of earlier works on which common previous theories were practised. Besides, the

deconstructive criticism applied on Shakespeare's works mainly focused on his comedies rather than tragedies that widened the gap resulting from the lack of production. In the 21st century, the tendency was towards either combining Deconstruction Theory with other theories creating a "hybrid approach" (Witteck, 2008, p. 8) or conducting comparative studies. Following the latter direction, this study aims at comparing Shakespeare's *Macbeth* and Orhan Pamuk's *Kara Kitap* in the light of Deconstruction Theory with the prospect of contributing to the area of comparative studies. The works in question have been selected because there have not been abundant comparative studies regarding Turkish and English Literature so far in that the Turkish side of the story is "unknown, unrecognized and under-researched" (Kaya, 2009, p. 295), which mainly derives from the categorisation of the available works of Turkish Literature in the immigrant literature or as autobiographical works. (Walkowitz, 2006, p. 531) The choice of Pamuk is specific since he holds a solid knowledge of English and has been working with the same translator Maureen Freely for a considerable period of time, which prevents the intended meaning from being lost in translation. Moreover, the fact that he was awarded with the Nobel Literature Prize in 2006 grants him priority to be compared to Shakespeare since both of them are true canonised representatives of their cultures in the international agenda. It is also believed to be an asset in attracting attention and reaching a wider audience. The difference in the genres of the selected works are not taken as a first concern because the study is aimed to be examined thematically, which are essentially the themes of ambition and ambiguity.

DEFINITIONS AND LIMITATIONS OF THE STUDY

The fact that deconstruction is a theory dealing with 'meaning', some crucial terms and concepts are required to be used in the study. According to Derrida, as the signifiers of a word are liable to a constant change, words can easily have double meanings, which may misdirect the receiver or more importantly delay reaching the intended meaning. In that sense, the meaning can be 'different' depending on the interpretation or lack of information and it is 'deferred'. Combining the French equivalents of these concepts, Derrida came up with the term *différance*, which is having a different or deferred meaning in texts. (Tyson, 2006, p. 253) Thus; it can be concluded that words do not mean any particular thing without a definite signifier; however, as those signifiers are also to be signified by other signifiers, reaching an utmost meaning is not possible and it may take a longer time than expected. This partly stems from the idea that words carry the characteristics; in other words, *traces* of their signifiers and of other words. That's why, words do not have *stable* meanings and meanings can be *ambiguous*. For Derrida, just as the words are linked to each other and do not mean anything significant on their

own, texts do not display essential information for the readers, either as every text needs assistance of other texts to provide a better, clearer and the intended understanding for the reader, which takes us to the idea of *intertextuality* meaning that every text has traces of previous studies and includes ideas or allusions from them. Derrida disagrees with the idea of *binary oppositions*, as well because they are concepts to be questioned easily. Binaries that drive the meaning towards the idea of *undecidability* and lead the receiver to ambiguity can be deconstructed simply.

By integrating the abovementioned terms in itself, the study will compare *Macbeth* and *Kara Kitap* in terms of certain common themes and concepts such as the use of binaries, the themes of ambiguity and ambition, which will compose the limitation of the study.

DISCUSSION

First and foremost, the use of binaries takes up an important place in the course of the two works. 'Fair vs foul' that is introduced through the inclusion of the three witches in the play could be regarded as the most apparent and well-known binary opposition in *Macbeth*. It appears at the very beginning of the play and works as a preparation of the reader for the upcoming events and developments as such:

(Three Witches)

ALL

Fair is foul, and foul is fair,

Hover through the fog and filthy air. (1.1.11-2)

When these lines are approached in accordance with the deconstruction theory, as fair represents foul and foul represents fair, it would not be wrong to say there is no stability in meaning. Every fair act is comprised of some foulness and every foul act includes certain fairness in itself. When that is the case, the binaries follow a floating pattern and the meaning can change easily. They can be deconstructed effortlessly because of their unstable and undecidable characteristics. Victoria Stec who is a researcher in the Shakespeare Institute at the University of Birmingham states related to the use of binaries in *Macbeth*:

If either can signify the other, where do we look to for stability, or is there no such thing as stability in the world of *Macbeth*? A world where everything is clearly and correctly labelled is a safe and comforting place. A world where labels can be erased

is threatening to contemplate. The crisis at the heart of Macbeth is in some ways a perfect expression of what some 20th century theorists call ‘deconstruction’. (n.d.)

When the labels that represent the binaries are not stable, the text distracts from the comfort zone both for the reader and the researchers and reaching the intended meaning is delayed. Besides, as more words are required to get the utmost description of each side of the binary for the sake of having a more comprehensible meaning, mere words are left meaningless on their own. Only when they come together, can meaning become more accessible. Similarly, Richard Strier, in his review article entitled “Shakespeare and the Question of Theory” where he reviews *Shakespeare and the Question of Theory* by Patricia Parker and Geoffrey Hartman and *William Shakespeare* by Terry Eagleton argues that “the sexual, material, and linguistic ambiguity of the witches is seen as subversively and precisely deconstructive ...” (Strier, 1988, p. 72) Within that understanding, they break the stable linguistic norms of the society which had long been settled. Their ambiguous speeches as well as the ambiguous binary they present every time they appear gain them a deconstructive idiosyncrasy, which leave Macbeth in limbo and direct him to take impulsive actions.

Concerning Pamuk’s *Kara Kitap*, the use of binaries finds its place as ‘east vs. west’ given with the character of Bedii Usta, who is a master of making mannequins in old İstanbul by observing people and their behaviours on the streets. When the Turks started to become like Europeans both in their clothing and acting styles, he was rejected by the shop owners as he believed the real essence of Turkish culture lies in people’s origin, which is what makes them distinct and authentic. The scene that is translated by Maureen Freely is highlighted as follows:

For his mannequins did not look like the European models to which we were meant to aspire; they looked like us. “Consider the customer,” one shopkeeper advised him. “He’s not going to want a coat he sees worn by someone who looks like the swarthy, bowlegged, moustachioed countrymen he sees ten thousand times a day in our city’s streets. He wants a coat worn by a beautiful creature from a distant unknown land, so he can convince himself that he, too, can change, become someone new, just by putting on this coat.” One window dresser who was well versed in this game was good enough to confess, after admiring Bedii Usta’s mastery, that he thought it a great shame he could not earn his keep by using “these real Turks, these real fellow citizens” in his shop windows; the reason, he said was that Turks no longer wanted to be Turks, they wanted to be something else altogether. ... What brought them into his store was the dream of becoming “the others” who’s worn that dress. (Freely, 2006, p. 61)

Regarding the theory of deconstruction, such binaries are bound to be eliminated conveniently as they are a reflection of traditional mainstream definitions and no two things truly have something in common resulting from the fact that words reserve ambiguity within themselves and are consist of other words to exist fully. The theory also holds the opinion that one side of the binary is not superior to the other one since perceptions change depending on from which direction or viewpoint they are handled. Respecting the quotation above, one could clearly suggest that Pamuk aims at drawing attention to the gradual loss of the Eastern culture and customs in society, which is in close connection with the rising eagerness towards the West and its culture. According to Oğuz Demiralp, who is a renowned literary critic in Turkey; however, though Pamuk mentions the suffering of roots and culture in most of his works, which is a natural and inevitable result of the cultural imperialism promoted by the West, he stressed during his statement to the press in Stockholm that he does not believe in the clash of civilisations, which is a contradictory expression. (Demiralp, 2018, p. 72) In that view, as deconstruction suggests even Pamuk can refute such an argument put forward by none other than himself. Just as meanings can defer, one’s opinion could also defer causing differences and inconsistencies within himself/herself that takes the reader to instability and ambiguity, so reaching the real understanding is postponed constantly.

Another common theme in both works is the idea of ambition that is observed in the protagonists – Macbeth in *the Tragedy of Macbeth* and Galip in *Kara Kitap*. In his talk with the witches as a reaction to their prophecies claiming that he would be the king, Macbeth asserts:

<p>MACBETH (to the Witches):</p> <p>Speak if you can: what are you?</p> <p>FIRST WITCH:</p> <p>All hail Macbeth, hail to thee Thane of Glamis.</p> <p>SECOND WITCH:</p> <p>All hail Macbeth, hail to thee Thane of Cawdor.</p> <p>THIRD WITCH:</p>	<p>All hail Macbeth, that shalt be King hereafter.</p> <p>...</p> <p>MACBETH:</p> <p>Stay, you imperfect speakers, tell me more:</p> <p>By Sinell’s death I know I am Thane of Glamis,</p> <p>But how, of Cawdor? The Thane of Cawdor lives</p> <p>A prosperous gentleman; and to be King</p>
--	---

Stands not within the
prospect of belief,

No more than to be Cawdor.
Say from whence

You owe this strange
intelligence, or why

Upon this blasted heath you
stop our way

With such prophetic
greeting? Speak, I charge
you.

Witches vanish (1.3.48-78)

In these lines, the problem with the prophecy appears as the witches hold themselves back from telling Macbeth how to do the things, which leaves him in questions, ambiguity and undecidability and he ends up being even more ambitious and frustrated. No matter how hard he pushes the witches to direct him to the ways of being in line to the throne, he cannot reach certain conclusions. Likewise, in the following acts, the witches inform Macbeth about “a deed without a name” (4.1.64) and through several successive lines, Macbeth asks them consecutive questions to find out more about the deed; however, they provide him obscure and misleading answers guiding him to false conclusions. This shows ‘naming’ the deed with definite words results in *différance* and he comes to the understanding that there are not any readily available answers since anything that can be put into words is not the answer.

Aligning with the situation above, Galip, who is a lawyer in search of his missing wife through the streets of İstanbul and meets various people during that process, experiences a similar enlightenment in *Kara Kitap* owing to his great ambition to replace himself with his cousin Celal, who is a newly popular columnist in a newspaper. Galip’s desire to take Celal’s place and actually his identity is described in the novel in this way:

On the other hand, to become someone else you had to use all your strength. By the time he reached Taksim Square, Galip knew that he had– at last– the strength and determination to make his dream come true. I’m someone else! He told himself. How good it felt! ... Though he could not bring himself to name this someone else; he could feel his memories, his sadness, rising up in him like a dirge. (Freely, 2006, p. 222)

‘Naming’ is subjected to questioning one more time with Galip’s example as seen in *Macbeth* earlier. His ambition rises powerfully and overwhelmingly restraining him from realising the truth, which causes a delay in reaching the desired meaning. With that in mind, later in the novel, Galip starts to live Celal’s life and takes his identity; moves to his house, wears his pyjamas, answers his phones and even writes columns for the paper in the name of

Celal. Such a strong ambition leads him to ambiguous places that he is not destined to be. Although he starts his journey with the aim of finding his missing wife Rüya, he ends up chasing Celal believing the two are together. This false assumption works to fulfil his ambition to become a writer. However, at the end of the novel, when he finally finds his wife and cousin, both are dead and he realises finding his wife or taking Celal's identity was not what he wished for; he was in search of his own identity. The real journey was to himself. His ambition guides him to ambiguity and his journey which does not have an origin is directed towards himself.

This discovery is related to Derrida's idea of intertextuality, as well. The story of Galip is indeed a reference to Şeyh Galip's masterpiece *Hüsn-ü Aşk* proving that no text exists by itself and any text adds to its meaning by the allusions and references of other texts which work as complementary resources. As the aforementioned examples suggest, ambition can easily influence people with false assumptions leaving them in ambiguity and causing *deférrance* in the scope of deconstruction theory.

Many of the examples displayed above inherently orient one to read the idea of ambiguity in between the lines; however, it actually appears as an essential theme in both works. In *Macbeth*, it is mostly given through the character of Lady Macbeth in her persuasive speeches to her husband. So as to convince Macbeth to kill Duncan, she uses a coded language that is widely implicit with the hope of keeping herself away from uttering the words that are indicative and directly evoking the act of crime. For instance; she prefers the noun "that" for murder, the verb "do" for committing it. (1.5.20-25) After the act is completed, while she is consoling her husband and encouraging him to be confident, she puts "What's done, is done." (3.2.9-13) and "What's done, cannot be undone." (5.1.66-68) The ambiguity of her language is what takes Macbeth so long to recognise the disastrous act he has committed and the fact that he has become a victim of his greed and ambitions. Silvia Bigliuzzi, in her recent article entitled "Linguistic Taboos and the "Unscene" of Fear in *Macbeth*" affirms:

The use of "doing," "undoing," and "deed" in the course of the play signals precisely this internal conflict. Whether in the presence of each other or in solitude, Macbeth and his wife never call the crime by its name but by the generic, although pragmatically and symbolically highly connoted, master concept "doing." (Bigliuzzi, 2018, p. 60)

Not only "deed" or "that", but also the expression of "hurly burly" (1.1.3) is used in the play to point the murder of Duncan. When they all come together, such references form an ambiguous atmosphere as these words do not recall sufficient meanings to take one to the

utmost truth. They can be deconstructed by taking the meaning to any other desired direction because of their flexible nature.

Another ambiguity of the play is maintained through Lady Macbeth's remarks one more time. She demands the spirits to alter her nature:

... Come, you spirits
That tend on mortal thoughts, unsex me here,
And fill me from the crown to the toe, top-full
Of direst cruelty. Make thick my blood
Stop up th'access and passage to remorse,
That no compunctious visitings of nature
Shake my fell purpose, nor keep peace between
Th'effect and it. Come to my woman's breasts
And take my milk for gall, you murd'ring ministers,
Wherever, in your sightless substances,
You wait on natures mischief. ... (1.5.39-49)

Lady Macbeth seems to be afraid of her nature as she wants to change what is inside her. For this reason, this is an ambiguous passage implying that she does not have what she is in need of and that is why she needs to be transformed. Her calling on nature refers to her personality that is required to be emptied out and filled out with something else. She longs for not a form of human body, but a body filled with death which is not living and belonging to a different kind of world. She would like to free herself from the 'fair' sex by passing to the 'evil', in other words, to the 'foul' side and wants to be "unsexed" that is a reminder of the binary of 'fair vs foul' spread throughout the play. This is a never-ending cycle as Bryan Reynolds suggests in his article entitled "Transversal Poetics and Fugitive Explorations: Subject Performance, Early Modern English Theatre, and "Macbeth"":

... we remain aware that there is no inherent, absolute, or unmediated meaning or subject position; that truth and perception are processual and contingent; and that any text or social identity ... can be made to deconstruct itself endlessly ... by replacing one supplemental, always already indeterminate meaning after another,

each standing in for the never-to-be-found conclusion or transcendental signified.

(Reynolds, 2004, p. 111-112)

Pamuk's *Kara Kitap* is also rich in terms of applying the theme of ambiguity in diverse scenes of the novel. Throughout the novel, in different chapters, the narrator is deliberately left ambiguous in that it is sometimes quite challenging to differentiate between Galip and Celal to understand who is conveying the story. From the very beginning when Galip's wife Rya leaves him with a nineteen-word letter, it is not clear to where, why and with whom she departs and the reader is not introduced with the content of the letter, either. (Pamuk, 1990/2016, p. 54) At the end, the murderers of Rya and Celal remain ambiguous and even the confessor gives contradictory statements to the police and the reader is left in questions in mind whether to believe him or not. In that sense, the novel is resembled to "a Turkish labyrinth" (McGrath, 1995/2000, p. 190) in terms of the reader's having difficulty in finding the way out of the puzzling incidents. Years after the novel was written, a book entitled *Kara Kitap'ın Sırları* (Hadzibegovic, 2013) came out to present a better understanding for the reader and to enable him/her to discover the secrets and hidden meanings of the book where Pamuk explains the success of a novel lies in its instability and ambiguity of its centre. (p. 58) Even the name of Galip's wife (Rya) supports this idea as it means 'dream' in Turkish suggesting Galip's dream to explore his own identity and also the world of dreams where he resides making up scenarios as to Rya's whereabouts.

CONCLUSION

Despite the fact that they were written in different centuries, Shakespeare's *Macbeth* and Pamuk's *Kara Kitap* share similar deconstructive characteristics in terms of the common themes and concepts they have. They both render the concept of binary oppositions as 'fair vs. foul' in the former and as 'east vs west' in the latter. However, such concepts are liable to deconstruction as Clare Gorman advocates in her book entitled *The Undecidable: Jacques Derrida and Paul Howard* that binaries are a result of one's desire to find a "centre" for almost everything in the world. (Gorman, 2015, p. 11) The centre is not something accessible by the use of words and as Derrida puts:

... it was necessary to begin thinking that there was no centre, that the centre could not be thought in the form of a present-being, that the centre had no natural site, that it was not a fixed locus but a function, a sort of non-locus in which an infinite number of sign-substitutions came into play. This was the moment when language invaded the universal problematic, the moment when, in the absence of a centre or origin,

everything became discourse ... that is to say, a system in which the central signified, the original or transcendental signified, is never absolutely present outside a system of differences. (Derrida, 1978, p. 280 as cited in Gorman, 2015, p. 10-11)

It is that wish of the humankind that creates binary oppositions (p. 12) which need to be dismantled to avoid from *différance* pushing one to a deferred and delayed meaning according to the deconstruction theory.

The themes of ambition and ambiguity which are presented through the selected extracts above appear in the protagonists' actions in both works and extreme ambition is the key factor that direct them into obscenity. It is a significant element of Derrida's theory as it leaves the characters *undecidable* with the revelation of multiple meanings bringing about contradiction and confusion. This leads one to the conclusion that words do not carry meanings on their own and they exist with the help and signifying of other words as it is the case of literary texts which possess their entire meanings when combined with other texts preceding them. In the boundaries of Derrida's Deconstruction Theory, this study aimed at carrying out a comparative analysis of the two well-known works of William Shakespeare and Orhan Pamuk with the prospect of contributing to the related area of further research.

REFERENCES

- Bigliuzzi, S. (2018). Linguistic Taboos and the "Unscene" of Fear in Macbeth. *Comparative Drama* 52(1&2), 55-84.
- Demiralp, O. (2018). *Orhan Bey ve Kitapları*. İstanbul: Kırmızı Kedi.
- Gorman, C. (2015). *The Undecidable: Jacques Derrida and Paul Howard*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- Hadzibegovic, Darmin. (2013). *Kara Kitap'ın Sırları ORHAN PAMUK'un Yazı ve Resimleriyle*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Kaya, I. (2009). Identity across Generations: A Turkish American Case Study. *Middle East Journal* 63(4), 617-32.
- Johnson, B. (1980). *The Critical Difference*. London: John Hopkins University Press.
- McGrath, P. (2000). Karanlık ve Fantastik Yaratı. (K. Atakay, Trans.) In E. Kılıç (Ed.), *Orhan Pamuk'u Anlamak* (pp. 187-190). İstanbul: İletişim. (Original work published 1995)
- Pamuk, O. (2006). *The Black Book* (M. Freely, Trans.). London: Faber and Faber.
- Pamuk, O. (2016). *Kara Kitap*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları. (Original work published 1990)
- Reynolds, B. (2004). Transversal Poetics and Fugitive Explorations: Subject Performance, Early Modern English Theatre, and "Macbeth". *Early Theatre* 7(2), 108-119
- Shakespeare, W. (2008). *The Tragedy of Macbeth*. N. Brooke (Ed.). Oxford: Oxford Publishing. (Original work published 1606)
- Stec, V. *Macbeth: 'The frame of Things Disjoint' or Deconstruction Enacted*. Shakespeare Institute: University of Birmingham
- Strier, R. (1988). Review: Shakespeare and the Question of Theory. *Modern Philology* 86(1), 56-76.
- Tyson, L. (2006). *Critical Theory Today: A User-Friendly Guide* (2nd ed.). New York, NY: Routledge.
- Walkowitz, R. (2006). The Location of Literature: The Transnational Book and the Migrant Writer. *Contemporary Literature* 47(4), 527-45.

Wittek, S. (2008). A Brief History of Deconstruction in Shakespeare Criticism. *The Birmingham Journal of Literature and Language*, 1(1), 1-12.

EXTENDED ABSTRACT

The study of Shakespeare's *Macbeth* and Orhan Pamuk's *Kara Kitap* adopting Deconstruction Theory aims at shedding a light to a comparative analysis in terms of the common themes and elements they share such as the use of binary oppositions and the themes of ambition and ambiguity. The works in question have been selected specifically upon the detection of the gap in the area where the canonised works of English Literature are compared and contrasted to the works of World Literature. Though the study comparing the renowned works of Shakespeare to other works from English Literature or to some other works of his are abundant, the works that examine a pioneer work such as *Macbeth* together with a work from World Literature such as Turkish Literature are scarce. Moreover, the common trend in the current studies tends to handle the works from historical, feminist or psychological theories' point of views. Also, even if it is not the case, the studies generally preferred a hybrid approach combining the widely used theories with one another. The deliberate avoidance of the deconstruction theory was mainly because of the connotations it carries within its nature, which is the association of the word deconstruction with destruction. In order to illustrate this misunderstanding, it has been decided to focus on *Macbeth* with a deconstructive approach and to compare it to a literary work from Turkish Literature, which is Pamuk's *Kara Kitap* – a postmodern novel. As a result of the analysis, it has been concluded that binaries are open to dismantling and could be deconstructed with ease. Furthermore, the ambiguous elements and the characteristics of the two texts cause *deférrance*, which make the intended meaning delay and leave both the reader and the protagonists *undecidable* who are stimulated by their ambitious actions. It has been hoped that the study at hand contributes to conduct further research in interdisciplinary areas.

HOVHANNES TUMANYAN'IN ESERLERİNDE MİTOLOJİK UNSURLAR MYTHOLOGICAL ELEMENTS IN HOVHANNES TUMANYAN'S WORKS

Ercan Cihan

ULUPINAR

Lecturer Dr, Ankara University,
Faculty of Languages and
History-Geography,
Department of Caucasian
Languages and Cultures,
Ankara, Turkey
ORCID: 0000-0002-5633-3408

Sorumlu yazar/

Corresponding author:

Ercan Cihan ULUPINAR,
Lecturer Dr, Ankara University,
Faculty of Languages and
History-Geography,
Department of Caucasian
Languages and Cultures,
Ankara, Turkey

Email: ulupinar@ankara.edu.tr

Geliş Tarihi/Submitted:

21.04.2022

Kabul Tarihi/Accepted:

06.06.2022

Anahtar Kelimeler:

Ermeni Edebiyatı, Destan,
Masal, Mit, Poema

Keywords:

Armenian Literature, Epic,
Tale, Myth, Poema

Kaynak gösterme/Citation:

Ulupinar, Ercan Cihan (2022).
"Hovhannes Tumanyan'ın
Eserlerinde Mitolojik
Unsurlar". *World Language
Studies (WLS)*, 2 (1): 15-24

Özet

Hovhannes Tumanyan (1869 – 1923) XIX. yüzyılın sonu XX. yüzyılın başında Ermeni edebiyatı içinde yazar, şair ve çevirmen olarak önemli bir yere sahiptir. Tumanyan'ın edebî hayatı 1880'li yıllarda şiirle başlamıştır. Daha sonraki yıllarda öykü, masal ve poema türlerinde de eserler sunmuştur. Yazarın eserlerinde Ermeni halk kültürünün ve romantizmin izleri görülür. Tumanyan'ın hayatında sözlü kültürün etkisi fazladır. Bu sebeple yazarın eserlerinde mitolojik öğelere yoğun bir şekilde rastlanır. Makalemizde Tumanyan'ın eserlerindeki mitolojik unsurları göstermek amacıyla "Cennet Çiçeği" («Եղևնական ծաղիկը») adlı masalı, "Ahtamar" («Ախթամար») ve "Sasunlu Davit" («Սասունի Դավիթ») adlı poemaları analiz edilmiştir. Adı geçen eserlerdeki mitolojik unsurlar metne bağlı analiz ve metinlerarası araştırma yöntemi kullanılarak incelenmiştir. İncelenen eserlerde olay örgüsü, karakterler, mekânlar, nesnelere ve hayvanlar mitolojik özellikleri bağlamında ele alınmıştır. İlk olarak "Cennet Çiçeği" adlı masaldaki mitolojik unsurlar değerlendirilmiştir. Bu masalda başkahramanlar ve mekânlar mitolojik nitelik taşımaktadır. İkinci olarak "Ahtamar" adlı poemadaki mitolojik unsurlar incelenmiştir. Poema, Yunan mitolojisindeki "Hero ve Leandros" hakkındaki anlatı ile olay örgüsünde ve karakterlerde benzerliğe sahiptir. Son olarak "Sasunlu Davit" adlı poemadaki mitolojik unsurlar analiz edilmiştir. Poemada, Sasunlu Davit, Mher ve Toros karakterlerinin yanı sıra Sasunlu Davit'in atı ve kılıcının da mitolojik özellikler taşıdığı saptanmıştır. Bu araştırma Tumanyan'ın eserlerindeki mitolojik unsurları gösterirken, mit-masal, mit-efsane ve mit-destan ilişkisine de örnekler sunmaktadır.

Abstract

Hovhannes Tumanyan (1869 – 1923) has an important place as a writer, poet and translator in Armenian literature at the end of the 19th century and the beginning of the 20th century. Tumanyan's literary life started with poetry in the 1880s. In the following years, he also wrote works in the genres of short stories, tales and poems. The traces of Armenian folk culture and romanticism are seen in the works of the author. Oral culture had a great influence on Tumanyan's life. For this reason, mythological elements are frequently encountered in the works of the author. In our article, Tumanyan's tale "The Flower of Paradise" («Եղևնական ծաղիկը»), poems "Akhtamar" («Ախթամար») and "Davit of Sassoun" («Սասունի Դավիթ») are analyzed in order to show the mythological elements in his works. The mythological elements in the aforementioned works were examined using textual analysis and intertextual research methods. In the works examined, the plot, characters, places, objects and animals are discussed in the context of their mythological features. First of all, the mythological elements in the tale "The Flower of Paradise" were examined. In this tale, characters and places have mythological elements. Secondly, the mythological elements in the poem named "Akhtamar" were analyzed. The poema has similarities in plot and characters with the narrative "Hero and Leandros" in Greek mythology. Finally, the mythological elements in the poem "Davit of Sassoun" were examined. In the work, it has been determined that the Davit of Sassoun, Mher and Taurus characters, as well as the horse and sword of Davit of Sassoun, have mythological features. While this research shows the mythological elements in Tumanyan's works, it also presents examples of the relationship between myth-tale, myth-legend and myth-epic.

HOVHANNES TUMANYAN'IN HAYATI VE EDEBİ KİŞİLİĞİ¹

Hovhannes Tumanyan, Ermeni yazar, şair ve çevirmen olarak tanınır. 7 Şubat 1869 tarihinde, günümüzde, Ermenistan'ın kuzeyinde yer alan Lori şehrinin Dseğ köyünde doğmuştur. İlköğrenimini Stepanavan'da bulunan Calaloğlu İlkokulu'nda tamamlamıştır. 1883 yılından sonra Ermenilerin Kafkasya'daki en önemli merkezlerinden birisi olan Tiflis'teki Nersisyan Okulu'nda eğitimine devam etmiştir. (ԹՆՆԱՆՅԱՆ, ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ).²

Hovhannes Tumanyan'ın edebiyat hayatı 1880'li yıllarda başlamıştır. İlk eserlerini şiir türünde vermiştir. Eserlerinde -özellikle masallarında, öykülerinde ve şiirlerinde- doğadan esinlendiği görülür. Yazarın doğa dışındaki en büyük ilham kaynağı ise anne ve babasından dinlediği hikâye, masal, efsane ve şarkılardır. Bu sebeple eserlerinde, Ermeni halk kültürüne ait unsurlar dikkat çeker. Yazarın eserlerinde, sanatının ilk yıllarında gerçekçiliğin izleri görülmekle birlikte romantizmin etkisi de yoğun bir şekilde hissedilir (bkz. Ulupınar, 2010). Tumanyan'ın nesirde “Gikor” («Գիկոր», 1907) adlı öyküsü, nazımda ise “Anuş” («ԱՆՈՒՇ», 1903) adlı poeması Ermeni edebiyatı için önemli eserler olarak kabul görür. “Sasunlu Davit” («Սասունի Դավիթ», 1902) adlı poeması ise Ermeni halk destanın edebiyatta işlenmiş en iyi örneği olarak kabul edilir. “Sasunlu Davit” dışında Ermeni sözlü kültüründen esinlenerek yazdığı şiir, hikâye, masal, poema ve balatları da bulunan Tumanyan'ın sanatı hem edebiyat bilimciler hem de halkbilimciler için sunduğu veriler açısından zengin bir araştırma konusudur.

Sanatı genel olarak değerlendirildiğinde, Tumanyan'ın halk anlatılarından yoğun bir şekilde beslendiği görülür. Dolayısıyla yazarın eserlerinde mitolojik unsurlara da sıkça rastlanır. Yazarın eserlerindeki bu mitolojik unsurları göstermek amacıyla sırasıyla “Cennet Çiçeği” («Եդեմալսն ծաղիկը») adlı masalı, “Ahtamar” («Ախթամար») ve “Sasunlu Davit” adlı poemalarındaki mitolojik unsurlar analiz edilmiştir.³ Çalışmamızda veriler metne bağlı analiz yöntemiyle toplanmıştır. İncelemek için seçtiğimiz eserlerde olay örgüsü, karakterler, mekânlar, nesnelere ve hayvanların mitolojik özellikleri metinlerarası ilişkiler bağlamında da değerlendirme kapsamına alınmıştır.

¹ Bu çalışmanın ilk hali II. Uluslararası Mitoloji Sempozyumu ve Sergisi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur (8 – 10 Haziran, Ardahan Üniversitesi). This study is previously presented in II. International Symposium and Exhibition on Mythology (8 – 10 June 2021, Ardahan University).

² Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için bkz. (Ulupınar, 2010, s. 9-30).

³ “Ahtamar” adlı eser edebi bir tür olarak genellikle “balat” («բալատ») kategorisinde değerlendirilir. Ancak incelemek için seçtiğimiz kaynakta “Ahtamar” adlı eser edebi bir tür olarak “poema” («պոեմ») kategorisinde yer almaktadır. Bunun sebebi balatın zaman içerisinde edebî bir tür olan poema ile yakınlaşmış olmasıdır (bkz. Karaca, 2001, s. 111; ԹՆՆԱՆՅԱՆ, ԱԽԹԱՄԱՐ).

“CENNET ÇİÇEĞİ” ADLI MASALDA MİTOLOJİK UNSURLAR

Tumanyan, “Cennet Çiçeği” adlı masalı 1911 yılında, aynı isimle anılan bir halk masalından esinlenerek kaleme almıştır (Թումանյան, Եղեմսլան ծաղիկը). Farklı versiyonları olan bu masal, “doğüstü nitelik taşıyan masallar” kategorisinde yer alır. Masalın içinde mevsimlerin oluşumu da anlatılmakta ve bu yönüyle doğa olaylarını anlatan mitlere benzemektedir. Eser bu yönüyle Wilhelm Wundt’un oluşturduğu masal sınıflandırmasında “mitik masal” kategorisine de dâhil edilebilir (Propp, 2001, s. 23). Masalda ticaretle uğraşan bir adamın Çiçek isminde bir kızı vardır ve babasından cennet çiçeğini ister. Baba, cennet çiçeğini arar, Ağrı Dağı’nın ardındaki ovada bulur. Ancak cennet çiçeğini beyaz bir Ak Dev korumaktadır. Dev, Çiçek’in babasını yakalar, cennet çiçeğinin karşılığında Çiçek’i ister. Baba, kendini kurtarmak için bu şartı kabul eder ve kızının yanına döner. Baba, başından geçenleri Çiçek’e anlatır. Çiçek, olanları kabullenir, kendilerine zarar gelmemesi için Ağrı Dağı’na doğru yola düşer, ancak Dev onu yakalar. Çiçek, uzun süre Ağrı Dağı’nda mahsur kalır. Bir gün Dev’in elinden kaçan Çiçek, Alagöz Dağları’na ulaşır. Alagöz Dağları’nda bir mağaraya girer ve burada ölüm uykusunda olan Arin Armaneli’yi ve onun için ağlayan çiçekleri görür. Çiçek, Arin Armaneli’yi uyandırır. Çiçek’i takip eden Dev, Arin Armaneli ile savaşır. Yenilen Dev, Ağrı Dağı’na kaçır. Masalın sonunda her yerde Arin Armaneli’nin baharı temsil eden çiçekleri açar.

Tumanyan, bu masalın içeriğini değiştirmeden edebi bir dille işlediği için eserdeki dilsel özelliklerin dışında kalan sözlü kültüre ait bütün unsurlar korunmuştur. Eserde dikkati çeken ilk mitolojik unsur Dev karakteridir. Dev, genelde halk anlatılarında (masal, efsane mit vd. türlerde) kötü karakterlidir ve insanlara zarar verir. Bu masalda da Çiçek’i kaçırmak masal içerisinde bir “kaos” a sebep olur. Aynı zamanda Dev, masalda kış mevsimini temsil eder ve bu yönüyle de “kaos” un sembolüdür. Dev, Ağrı Dağı’nda yaşamaktadır ve bu dağ Ermeni mitolojisi için önemli coğrafi bölgelerden birisidir. Movses Horenatsi’nin *Ermenilerin Tarihi* adlı kitabında geçen mitolojik tarihe göre Ermenilerin atası Hayk, Ağrı Dağı civarına yerleşmiştir (Խոնդուղ, 1997, s. 75-76). Ayrıca Ağrı Dağı, Hristiyan Ermeni kültüründe Hz. Nuh’un gemisinin indiği yer olarak da kutsal kabul edilir. Bu yönüyle Ağrı Dağı hem mitolojik hem dinsel bir özellik taşır.

Masaldaki dikkat çeken mitolojik unsurlardan bir diğeri, Arin Armaneli karakteridir. Karşılaştırmalı mitoloji incelemelerinde, Arin Armaneli’nin Ermeni mitolojisindeki Ara Geğetsik’in (Güzel Ara’nın) yansıması olabileceği belirtilir (bkz. Petrosyan, 2015, s. 18). Bu

çerçevede düşünülürse masaldaki Çiçek karakteri de Ara Geğetsik hakkındaki mitolojinin başkahramanlarından Şamiram'ı temsil etmektedir. Ara Geğetsik hakkındaki mitolojik anlatıya göre, Şamiram, Asuristan'ın kraliçesidir ve yakışıklılığı ile ün salmış olan Ara ile evlenmek istemektedir (Kerovpyan, 2003, s. 27-28). Ancak Ara, evli ve çocuk sahibidir. Bu sebeple Ara, Şamiram'ın isteğini kabul etmez. Şamiram, Ara'yı ele geçirmek için Ermenilerin yaşadığı bölgeye ordusuyla saldırır. Şamiram'ın amacı Ara'yı canlı bir şekilde ele geçirmektir. Şamiram'ın ordusu ne kadar dikkat etse de bu savaşta Ara ölür. Şamiram, uzun süre tanrıların Ara'yı iyileştirmesi ve diriltmesi umuduyla bekler. Bu yönüyle mitolojik hikâyedeki Ara, ölüm uykusuna yatmış olan Arin Armaneli'ye; Şamiram, Arin Armaneli'nin başında duran Çiçek'e benzer. Masal ile mitoloji arasında büyük bir fark vardır: Mitolojideki Ara karakteri, masaldaki Arin Armaneli gibi hayata geri dönmez.

Masal ve masalın temelinde yer alan Ermeni mitolojisi detaylı incelendiğinde olay örgüsünde ve karakterlerde Afrodit ve Adonis hakkındaki Yunan mitolojisinin de izleri görülür (Aphrodite-Adonis., 2008). Yunan mitolojisinde baharın gelişini temsil eden Adonis'in, Ermeni sözlü kültüründe Ara/Arin Armaneli; Afrodit'in, Şamiram/Çiçek karakterine dönüştüğünü söyleyebiliriz. Ayrıca Yunan mitolojisinde tanrıların toplanıp Adonis hakkında karar verdiği Olimpos Dağı'nın ise masalda farklı bir şekilde, Ağrı Dağı ve Alagöz Dağları olarak ortaya çıktığı görülebilir.

Hovhannes Tumanyan'ın edebî bir dille işleyerek kaleme aldığı bu masalın temelinde bir halk masalı vardır. Bu eserin karakterleri ve olay örgüsünde Ermeni ve Yunan mitolojisinin izleri açık bir şekilde görülmektedir. Bu sebeple, incelediğimiz bu masal Grimm'in (1786-1859) masallar için söylediği “*masallar, eski mitlerin parçalanmış şekilleridir. Bunlar ancak içinden çıktıkları mitlerin kesin olarak açıklanmasıyla anlaşılır*” şeklindeki tespitini desteklemektedir (Bayat, 2010, s. 89). Ancak günümüzde mit-masal ilişkisi konusunda farklı görüşlerin olduğu ve her masalın kökeninde bir mitin bulunmadığını da göz önünde bulundurmak gerekmektedir (bkz. Bayat, 2010, s. 88-100).

“AHTAMAR” ADLI POEMADA MİTOLOJİK UNSURLAR

Tumanyan, “Ahtamar” adlı poemasını bir Ermeni efsanesinden yola çıkarak 1891 yılında kaleme almıştır (Թռնության, Ախթամար). Efsanenin farklı versiyonları olmasına rağmen, Tamar ve bir delikanlı arasındaki aşk ortak temadır. Ermeni efsanesine göre Van gölünde, “Ahtamar” olarak adlandırılan adada Tamar adında güzel bir kız; adanın karşısında

ise bir delikanlı yaşar. Çok iyi yüzen bu delikanlı her gece Tamar'ı görmeye gelir. Tamar bu delikanlıya yol göstermek için ateş yakar, delikanlı ise gecenin karanlığında bu ateşe doğru yüzer. Bir gün bu durumun farkına varan Tamar'ın babası ateşi söndürür, delikanlı yolunu kaybeder ve “Ah Tamar! Ah Tamar!” diyerek suların içinde kaybolur. Günümüzde bu anlatı “Ahtamar” adasının adını açıklayan bir efsane olarak bilinmektedir. Bu sebeple efsane sınıflandırmalarında “yerleşim yerlerinin kökenini açıklayan efsaneler” başlığı altında değerlendirilir.

Tumanyan'ın Ahtamar adası hakkındaki efsaneden esinlenerek yazdığı “Ahtamar” adlı poema 16 kıtadan ve 2 dizeden oluşmaktadır. Bu poemada efsanenin tümü kısaltılarak ritmik bir şekilde anlatılır ve eserin sonunda Ahtamar adasına verilen ismin kökeni şöyle açıklanır:

“... Sabahleyin deniz hiddetlendi, Kıyıya bir ceset getirdi, Dudağında, soğuk, hareketsiz, Sanki ölüirken, İki kelime donmuştu: “Ah Tamar!”	«... Առավոտյան ծովը ծրփաց, Ափը ձրզեց մի դիակ, Նրա շուրթին, պաղ, կարկամած, Աես մեռած ժամանակ Սառել էին երկու բառ. «Ա՛խ, Թամար...»:
O günden beri bunun için, Ahtamar derler bu ada için.”	Այն օրվանից սրբա համար Կրկին կոչվեց Ախթամար:»

Poemanın temelinde bulunan Ahtamar adası hakkındaki efsane detaylı bir şekilde incelendiğinde, efsanenin Yunan mitolojisindeki “Hero ve Leandros” hakkındaki anlatı ile büyük benzerlik taşıdığı görülür (Hero and Leander). Yunan mitolojisine göre Hero, Hellespont'un (Çanakkale Boğazı'nın) kıyısında Sestos'da bir kulede yaşar. Boğazın karşı tarafında ise Leandros adında bir genç vardır. Ahtamar efsanesinde olduğu gibi Leandros, yüzerek Hero'nun yanına geçer. Ermeni efsanesinde olduğu gibi Leandros bir gün yüzerken ölür. Görüldüğü gibi Ahtamar adası hakkındaki efsane ile “Hero ve Leandros” hakkındaki mitolojik anlatıda olay örgüsü bire bir aynıdır.

Kaynağı Yunan mitolojisi olan, Ahtamar adası hakkındaki efsane, Tumanyan'ın kalemiyle bir poemaya dönüşmüş, efsanedeki mitolojik unsurlar poemada yer almıştır. Ayrıca poemaya kaynak olan bu efsane, Yunan kültüründen Ermeni kültürüne geçen bir anlatı olarak

kültürlerarası mitoloji-efsane ilişkisine de güzel bir örnek teşkil etmektedir. Zira, Bayat'a göre efsaneler mit zemininde oluşmuş ve miti söyleyiş biçimine sokmuştur. Ayrıca bu durum efsanelerin estetik temelinin eski mitolojik görüşlerden ve mitlerden geldiği iddialarını desteklemektedir (Bayat, 2010, s. 121).

“SASUNLU DAVİT” ADLI POEMADA MİTOLOJİK UNSURLAR

Hovhannes Tumanyan'ın 1902 yılında kaleme aldığı “Sasunlu Davit” adlı poemanın kaynağı, “Sasunlu Davit” ya da “Sasun'un Cengâverleri” adıyla anılan arkaik bir halk destanıdır (Թռւնւսնյաւն, Սասունիցի Դավիթ). Bu destan mitolojik ve kozmogonik birçok nitelik taşıması sebebiyle Ermeni sözlü kültüründe önemli bir yere sahiptir. Destan'ın yaklaşık yetmiş tane versiyonu ve bu versiyonların da varyantları bulunmaktadır. “Sasunlu Davit” destanını “Sasunlu Davit ya da Mher'in Kapısı” («Սասունիցի Դավիթ Կամ Մհերի Դուռ») başlığı altında derleyen ilk kişi Piskopos Karekin Hovhannes Sırvandzıtyan'dır (1840 – 1892) (Avakian, 1994, s. viii). Sırvandzıtyan, Ermeni sözlü kültürüne ait bu ürünü yazılı kültüre aktardıktan sonra Ermeni edebiyatı temsilcileri de bu destanın konusuna ilgi göstermeye başlamıştır. XX. yüzyılın başında güncelliğini koruyan bu destanın farklı versiyonları Manuk Abeğyan (1865-1944), Melik Ohanyancan (1893-1970) tarafından derlenmiş ve 1944 – 1951 tarihleri arasında yayımlanmışlardır (Avakian, 1994, s. viii). Eserin versiyonları ve varyantları arasında büyük farklılıklar olsa da Aslan Mher'in oğlu Davit ile Mısra Melik arasında geçen savaş ortak konudur. David'in Mısra Melik ile mücadelesi, Ermenilerin Arap İslam egemenliğine başkaldırısı olarak değerlendirilir (Karaca, 2001, s. 33).

“Sasunlu Davit” destanın yayınlanmış versiyonları ve varyantları yaklaşık olarak 300-400 sayfadan oluşmaktadır. Tumanyan'ın bu halk destanından yola çıkarak yazdığı poema ise yaklaşık 40 sayfadan ve 24 bölümden oluşmaktadır. Tumanyan'ın eserinde sadece Davit ve Mısra Melik arasında geçen savaş konu alınmış ve destanda yer alan mitolojik unsurların bir kısmı işlenerek kullanılmıştır. Ancak yazar sadece Davit ve Mısra Melik'in savaşına odaklandığı için destanın orijinalinde yer alan birçok mitolojik unsur eserin dışında kalmıştır. Örneğin, mitolojik karakterler olarak destanın farklı versiyonlarında yer alan *Sanasar* ve *Bağdasar*, Tumanyan'ın poemasında yoktur.

İncelemek için seçtiğimiz poemada özellikle ana karakterler mitolojik özellikler taşımaktadır. Poemanın başkahramanı Sasunlu Davit, yedi-sekiz yaşındadır ve o kadar güçlüdür ki, onun için bir insan bir sivrisinek kadar zayıftır. Ayrıca Sasunlu Davit'in sahip olduğu hayvan

ve nesnelere de mitolojik özellikler taşır. Eserde Sasunlu Davit, babası gibi ateşten bir ata, altından bir kemere ve şimşekten bir kılıca sahiptir. Bu şimşek kılıcı ile Yunan mitolojisindeki şimşeklerin ve gök gürültüsünün tanrısı Zeus'u çağırır. Doğanay Eryılmaz, "Orta Çağ Koşullarında Doğmuş Bir Ermeni Destanı: Sasunlu Davit" adlı yazısında, destanın farklı versiyonlarında Sanasar'ın da sahip olduğu bu şimşek kılıcını, Yunan mitolojisindeki Hrisaor'a (Altın Kılıç'a) benzetir (Eryılmaz, 2019). Ayrıca Sasunlu Davit, Eski Ahit'teki Davit adlı çobana benzer bir mücadele verir (Karaca, 2001, s. 33).

Poemada yer alan mitolojik karakterlerden ikincisi Mher'dir. Sasunlu Davit adlı destanın orijinalinde iki Mher vardır. İlki Büyük Mher (Aslan Mher) ikincisi küçük Mher'dir. Tumanyan'ın poemasında sadece Sasunlu Davit'in babası olan Aslan Mher bulunmaktadır. Aslan Mher Ermeni mitolojisindeki ışık tanrısı Mihr'e benzetilir. Ermeni mitolojisindeki Mihr'in ise Hint ve İran mitolojisindeki Mitra (Uras, 1950); Antik Roma kültüründeki "Mithraism" ve "Mithras" ile ilişkili olduğu düşünülür. Dinsel değişiklikler ve kültürel etkileşimler eski Ermeni tanrılarının mitolojilerde farklı şekillerde ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Mitolojik yaklaşımların yanı sıra Mher, sahip olduğu nitelikler açısından Urartuların üç ana tanrısından birisi olan Haldi'ye de benzetilir. Zira Haldi, Urartularda bir aslanın üzerinde duran savaş tanrısı olarak tasvir edilir (Petrosyan, 2015, s. 64-81). Bu poemada da Mher'in güçlü niteliklere ve "aslan" sıfatına sahip olması onun Haldi ile ilişkilendirilmesine sebep olmaktadır. Ayrıca destanda Mher'in halkını korumak için bir aslanı öldürdüğüne dair anlatılar, onun Yunan mitolojisindeki Herakles'e benzetilmesine de yol açmıştır (Eryılmaz, 2019, s. 209). Poemada Yunan mitolojisi ile ilişkilendirilebilecek ilginç karakterlerden bir diğeri de Sasunlu Davit'in dayısı Toros'tur. "Boğa" anlamına gelen "Toros" ismi Ermeniceye Yunancadan geçmiştir ve bu isim genellikle Yunan mitolojisinde Zeus ile özdeşleştirilmektedir. İncelediğimiz poemada ise Toros güçlü, korkunç ve çok büyük (dev) bir varlık olarak tasvir edilir. Toros, bu özellikleriyle Yunan mitolojisindeki "Gigant"ları anımsatmaktadır.

Destan-mitoloji ilişkisi ve bu ilişkinin edebiyata yansımalarına örnek olan Tumanyan'ın poemasındaki mitolojik unsurlar değerlendirildiğinde karakterler, nesnelere ve hayvanlar sahip oldukları özelliklerle ve isimlerle Hint-İran ve Yunan mitolojisinden izler taşımaktadır. Bu sebeple poemaya kaynak olan destanın şekillenmesinde mitolojik anlatıların etkisinin yoğun olduğu söylenebilir, ancak diğer kültür ürünlerinin katkısını da göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

SONUÇ

Hovhannes Tumanyan, yaşadığı doğal çevre ve ailesinin de etkisiyle eserlerinde sözlü kültür ürünlerini kullanma veya bu sözlü kültür ürünlerinden esinlenme eğiliminde olmuştur. Bu eğilime bağlı olarak mitolojik açıdan değerlendirilebilecek eserler sunmuştur. Yazarın bir halk masalını temel alan “Cennet Çiçeği” adlı masalında karakterlerin ve mekânların mitolojik unsurları ön plana çıkmaktadır. Mitolojilerdeki *kaos-kozmos* ikiliğini gördüğümüz bu masalda, olayın başkahramanı Çiçek’i kaçıran “kaosa” sebep olan Dev, kışı da temsil eden mitolojik bir varlıktır. Arin Armaneli karakteri de Çiçek’in yardımıyla ölüm uykusundan uyanarak baharı (“kozmosu”) getiren mitolojik bir karakter olarak Ermeni mitolojisindeki Ara Gegetsik’e benzetilebilir. Ara Gegetsik ve Şamiram hakkındaki Ermeni mitolojisi incelendiğinde, anlatının Yunan mitolojisinin bir yansıması olduğu da görülür. Bu benzerlik geçmişte aynı kültür alanını paylaşan Ermeni ve Yunan sözlü kültürü arasındaki etkileşiminin doğal bir sonucudur. Ayrıca masal, kültürlerarası sözlü kültür bağlarına ve mit-masal ilişkisine model olabilecek özelliklere sahiptir. Masal, Ermeni ve Yunan mitolojilerinden izler taşıdığı için Tumanyan’ın edebî kurallara göre kaleme aldığı “Cennet Çiçeği” adlı eserinde de mitolojik unsurları görmek mümkündür. Araştırmamızın ikinci aşamasında, Ermeni edebiyatında nazım türünde de başarılı örnekler sunan Tumanyan’ın “Ahtamar” adlı poemasında yer alan karakterlerde ve olay örgüsünde mitolojik unsurlar tespit edilmiştir. Poemanın temelinde bulunan Ahtamar adası hakkındaki efsane incelendiğinde, eserin Yunan mitolojisindeki “Hero ve Leandros” hakkındaki anlatı ile konu ve karakterler açısından benzerlik taşıdığı görülür. Yunan mitolojisinin bir anlatısı olan “Hero ve Leandros”, Ermeni kültüründe bir efsaneye dönüşmüştür. Bu durum kültürler arası sözlü kültür etkileşiminin yanı sıra mit-efsane ilişkisine de örnek olma niteliğine sahiptir. Makalemizde son olarak Tumanyan’ın bir Ermeni halk destanına dayanan “Sasunlu Davit” adlı poeması analiz edilmiştir. “Sasunlu Davit” destanının oluşum dönemi ve ortamı, bu sözlü kültür ürününün Yunan ve Hint-İran mitolojilerinden izler taşımasına sebep olmuştur. Halk destanının orijinalinde olduğu gibi Tumanyan’ın kaleme aldığı destanda da karakterler, hayvanlar ve nesnelere mitolojik özelliklerini korumuştur. Tumanyan’ın mitolojik açıdan incelediğimiz üç eseri de sözlü kültür alanındaki etkileşimlere ve sözlü kültür-yazılı kültür arasındaki ilişkiye ışık tutabilecek niteliktedir.

KAYNAKÇA

- Aphrodite-Adonis*. (2008, Kasım 27). Temmuz 7, 2021 tarihinde <http://yunanmitolojisi.blogspot.com/2008/11/aphrodite-adonis.html> adresinden alındı
- Avakian, A. M. (1994). *Armenian Folklore Bibliography*. Berkeley: University of California Press.
- Bayat, F. (2010). *Mitolojiye Giriş*. İstanbul: Ötüken.
- Eryılmaz, D. (2019). Orta Çağ Koşullarında Doğmuş Bir Ermeni Destanı: Sasunlu Davit. G. Kökdemir, & A. G. Fidan içinde, *Dünden Bugüne Dünya Destanları* (s. 201-223). Ankara: Bilgin Kültür Sanat Yayınları.
- Hero and Leander*. (tarih yok). Temmuz 8, 2021 tarihinde Britannica: <https://www.britannica.com/topic/Hero-Greek-mythology> adresinden alındı
- Karaca, B. (2001). Ermeni Edebiyatı. B. Karaca içinde, *Ermeni Edebiyatı Seçkisi* (s. 1-45). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Kerovpian, K. (2003). *Mitolojik Ermeni Tarihi*. (S. Seropyan, Çev.) İstanbul: Aras Yayıncılık.
- Petrosyan, A. (2015). *Problems of Armenian Prehistory: Myth, Language, History*. Yerevan: «Gitutyun» Publishing House.
- Propp, V. (2001). *Masalın Biçimbilimi*. (M. Rifat, & S. Rifat, Çev.) İstanbul: Om Yayınevi.
- Ulupınar, E. C. (2010). *Hovhannes Tumanyan'ın Masalları/Halk Edebiyatının Çocuk Edebiyatındaki Yansımaları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).
- Uras, E. (1950). *Tarihte Ermeniler ve Ermeni Meselesi*. Ankara: Yeni Matbaa.
- Թումանյան, Հ. (tarih yok). *Արիթամար*. Temmuz 08, 2021 tarihinde ArmenianHouse.org: <http://armenianhouse.org/tumanyan/epics-am/akhtamar.html> adresinden alındı
- Թումանյան, Հ. (tarih yok). *Եղևակալան ծաղիկը*. Temmuz 08, 2021 tarihinde ArmenianHouse.org: <http://armenianhouse.org/tumanyan/tales-am/flower.html> adresinden alındı
- Թումանյան, Հ. (tarih yok). *Կենսագրություն*. Temmuz 05, 2021 tarihinde ArmenianHouse.org: <http://armenianhouse.org/tumanyan/bio-am.htm> adresinden alındı
- Թումանյան, Հ. (tarih yok). *Սասունցի Դավիթ*. ArmenianHouse.org: <http://armenianhouse.org/tumanyan/epics-am/sasuntsidavid.html> adresinden alındı
- Խորենացի, Մ. (1997). *Հայոց պատմություն*. Երևան: «Հայաստան» հրատարակչություն.

EXTENDED ABSTRACT

Hovhannes Tumanyan (1869-1923) had an important place as a writer, translator and poet in Armenian culture at the end of the 19th and early 20th century. Tumanyan's literary life started with poetry in the 1880s, but he also included the genres of short stories, tales and poems in his literary life. The effect of realism and romanticism is seen together in the works where we see traces of Armenian folk culture. In Tumanyan's works, the influence of oral cultural narratives is intense. For this reason, mythological elements are frequently found in the tales, epics and poems of the author. In order to show the mythological elements in the author's works, the mythological elements in the tale "The Flower of Paradise" («Եղենական ծաղիկը»), in the poems "Akhtamar" («Ախթամար») and "Davit of Sassoun" («Սասունցի Դավիթ»), were analyzed. In our study, the text-based analysis method and intertextual research method were used. The plot, characters, places, objects and animals were taken as mythological elements in the works. Firstly, the mythological elements were examined in the tale "The Flower of Paradise". Tumanyan wrote the tale "The Flower of Paradise" in 1911, based on a folk tale of the same name. The formation of the seasons is also described in the tale, and in this respect, it resembles the myths that describe natural events. The first mythological element that draws attention in the work is the character of Dev (Giant). The Dev represents the winter season in the tale, and it is the symbol of "chaos". Another remarkable mythological element in the tale is the character of Arin Armaneli. In comparative mythology studies, Arin Armaneli is considered as the reflection of Ara Geghetsik (Ara The Handsome) in Armenian mythology. Traces of Greek mythology about Aphrodite and Adonis are also seen in the characters and plot of this work. Secondly, the mythological elements in the poem "Akhtamar" were examined. Tumanyan wrote the poem "Akhtamar" in 1891, based on an Armenian legend. When the poem is examined, it is seen that the legend has a great similarity with the narrative "Hero and Leandros" in Greek mythology. Finally, the mythological elements in the poem "Davit of Sassoun" were analyzed. The source of the poem "Davit of Sassoun", written by Tumanyan in 1902, is a folk epic "Davit of Sassoun". Especially in the poem, the main characters Davit of Sassoun, Mher and Toros have features from Greek, Indian and Iranian mythologies. Tumanyan's works show the relationship between oral and written literature; it also represents intercultural interactions in the context of oral/written literature.

NATHANIEL HAWTHORNE'UN *KIZIL DAMGA*'SINDA HESTER PRYNNE'NİN DÖNÜŞÜMÜ

HESTER PRYNNE'S TRANSFORMATION IN NATHANIEL HAWTHORNE'S *THE SCARLET LETTER*

Neslihan GÜNAYDIN

ALBAY

Assistant Professor, Doğu
University, Faculty of Letters,
Department of English
Language and Literature,
Istanbul, Turkey
ORCID: 0000-0003-1933-0125

Sorumlu yazar/

Corresponding author:

Neslihan GÜNAYDIN
ALBAY

Assistant Professor, Doğu
University, Faculty of Letters,
Department of English
Language and Literature,
Istanbul, Turkey

Email: n.albay87@gmail.com

Geliş Tarihi/Submitted:

11.03.2022

Kabul Tarihi/ Accepted:

12.06.2022

Anahtar Kelimeler: Nathaniel
Hawthorne, Kızıl Damga,
Püriten, Hester, Pearl

Keywords:

Nathaniel Hawthorne, The
Scarlet Letter, Puritan, Hester,
Pearl

Kaynak gösterme/Citation:

Günaydın Albay, Neslihan
(2022). "Hester Prynne's
Transformation in Nathaniel
Hawthorne's *The Scarlet
Letter*". *World Language
Studies (WLS)*, 2 (1): 25-42

Özet

Nathaniel Hawthorne tarafından kaleme alınan ve 1850'de yayınlanan *Kızıl Damga*, Püriten kültürü ve inançlarına eleştirel bir bakış açısıyla on yedinci yüzyılda Püriten yaşam tarzının nasıl olduğuna ışık tutmaktadır. Roman, tüm insanlığın günahkâr olduğu ve sürekli şeytani güçlerin tehdidi altında olduğu fikrinden yola çıkarak adaletsiz yasaları, cezalandırma yöntemlerini ve çarpık gelenekleri anlatır. Hawthorne, sessizliği, özgüveni ve sevgisine olan inancıyla Püriten inancına meydan okuyan Hester gibi güçlü bir kadın karakter yaratarak, Püriten toplumunun ikiyüzlülüğü ve ahlaksızlığı ile sert teokrasisini etkili bir şekilde eleştirir. Hester, Püritenlerin gaddar tavırları karşısında toplumdaki dışlanmış bir kişilikten saygın ve erdemli bir kişiliğe radikal bir değişim sergileyerek zaman ve mekânın ötesine geçer. Bu makalenin amacı, Hester Prynne'in toplum içinde aşağılanması yoluyla karakter gelişimini ve ruhsal dönüşümünü ve Kızıl Harf "A"nın anlamının sembolik değişimini tartışmaktır. Aynı zamanda, Hester'in kamusal imajındaki değişikliğin, azimli çalışması, kararlı tavırları ve güçlü iradesiyle nasıl yakından bağlantılı olduğunu feminist bir mercekten göstermeyi amaçlamaktadır ki bunların hepsi, günahını inkâr etmeyen; ancak Püriten toplumun ikiyüzlülüğüne meydan okuyan güçlü iradeli bir kadın olarak hayatta kalmasına katkıda bulunmuştur.

Abstract

The Scarlet Letter penned by Nathaniel Hawthorne and published in 1850 sheds light on what a Puritan lifestyle was like in the seventeenth century with a critical perspective on the Puritan culture and beliefs. The novel portrays the unfair laws, punitive methods and distorted customs based on the idea that all mankind is sinful and they are constantly under the threat of demonic forces. The hypocrisy and depravity of the Puritan society as well as its harsh theocracy are effectively criticized by Hawthorne with the creation of such a strong female character as Hester, who defies the Puritan faith through her silence, self-confidence and belief in her love. Hester transcends time and space with her radical transformation from a social outcast to a respectable and virtuous personality in the face of the Puritans' vicious manners. The objective of this paper is to discuss the character development and spiritual transformation of Hester Prynne through her public humiliation and the symbolic transformation of the meaning of the Scarlet Letter "A". It also aims to demonstrate how the change in her public image was closely linked with her persevering work, adamant manners, and strong-will, which all contributed to her survival as a strong-minded woman not denying her sin but defying the hypocrisy of the Puritan society through a feminist lens.

INTRODUCTION

The Scarlet Letter penned by Nathaniel Hawthorne was first published in 1850. The novels of this period were based on the principles of Puritan society and morality. Nathaniel Hawthorne was against depraved Puritan understanding and this book was written to criticize Puritan life and the Puritans' strict rules. Being descended from a Puritan family, Nathaniel Hawthorne was a significant American author who was born in 1804 and died in 1864. His family was one of the first settlers in Massachusetts Bay Colony. Hawthorne was born and raised in Salem. His family's Puritan background played an important role in his writings. As one of his relatives, John Hathorne was one of the leading judges in Salem witch trials, Hawthorne didn't want to be associated with the same surname with him and added "w" to his surname. As Stephen Nissenbaum points out, "the parallel between Hawthorne's public humiliation in the summer of 1849 and Hester Prynne's experience in the opening scene of *The Scarlet Letter* is too plain to be ignored, and it suggests a possible source of Hawthorne's newly recovered creative energies" (Nissenbaum 1978: 59). Hawthorne worked as a custom surveyor and then left his work to join his fellow transcendentalist author friends, such as Ralph Waldo Emerson. Transcendentalists attached great influence to a direct connection with nature and God. In his essay 'Nature', Ralph Waldo Emerson noted: "The foregoing generations beheld God and Nature face to face; we—through their eyes. Why should not we also enjoy an original relation to the universe?" (Emerson 2008: 38). The free development of individual feelings was of great importance to them for the solution of individual problems. They regarded the world of spirits as the only reality, while the physical world is just its ephemeral reflections. Hawthorne was also under the influence of the transcendentalist movement. According to Emerson and his followers, individuality and self-reliance were of primary importance, and truth was within human beings who can realize their individuality through deep connections with nature, God and beauty. In his work *The Scarlet Letter* Hawthorne also reflected the transcendentalist ideology. Under the influence of his Puritan background and transcendentalist ideology he wrote his famous novel *The Scarlet Letter*. In his novel, even though he was Puritan and had its heritage, Hawthorne also showed his religious sect's errors in itself through the sin, which refers to the adultery that Hester Prynne and minister Dimmesdale committed. However, he was not against Puritanism but showed its conflicts to the reader through characters. In this paper I will discuss the character development and spiritual transformation of Hester Prynne through her public humiliation and the symbolic transformation of the meaning of Scarlet Letter "A".

A FEMINIST PERSPECTIVE ON *THE SCARLET LETTER*

Coming from a Puritan background, Nathaniel Hawthorne was both passionate about his Puritan ancestors and critical of them in some respects. In fact, one of his ancestors, John Hawthorne served as a judge in witch trials. Since he was not supportive of the erroneous judgements of his ancestors, he did not want to be associated with John Hathorne and he added “w” to his surname. On the other hand, born into a period when the movement of transcendentalism emerged, Nathaniel Hawthorne was a leading pioneer of this philosophical movement. He served in Custom House for a period and then left and started to write. In *The Scarlet Letter* he included New England Puritan society in the early decades of the 17th century. The book is focused on the protagonist, Hester Prynne’s sin, her illegitimate child, Pearl, Puritan society and its complexities within the theme of “sin”. It sheds light on the true nature of the Puritan society against which Hester Prynne struggles because of her sin with Reverend Arthur Dimmesdale. In this regard, Hawthorne shows readers both Puritan society in a critical point of view and by doing so he includes the various features of these themes with the character of Hester Prynne and her transformation with a new image of women in Puritan society. As T. Walter Herbert notes, “Hester is a vigorous and independent-minded woman who bitterly resents the oppression she has suffered and sees it as bearing on “the whole race of womanhood.” (T. Walter Herbert, Jr. 1988: 288) On the other side, Baughman stresses:

we are astonished at her strength; we applaud her heroism in insisting on her own truth: the love transcends all God- and man-made limits-the heroism of fallen angels. However, she is a Puritan, and her salvation (a state that fallen angels do not seek) must be found within the system of Puritan belief and practice. She too must be led to repentance, not held up as the model of the “new woman” (Baughman 1967: 546).

Hester Prynne lives in Boston in Massachusetts Bay Colony. The community that Hester lives in reflects the ideals of Puritan society. First of all, in the opening chapters, we, as readers, encounter with Hester Prynne. She is on the scaffold and out of prison, she is getting her scarlet letter “A” in order to represent her adultery. We do not know unborn Pearl’s father’s name; what we know is just secrecy. Until now we have known that Hester is married to Chillingworth who works abroad as a scholar and then is captured by native Americans. He sends Hester to New England while he deals with his own affairs in Europe. Thereby, Hester lived alone for a time and her affair started with Arthur Dimmesdale who was an important public figure. At the very beginning of the day when her public humiliation starts because of her sin, she does not want to reveal the name of Arthur, both because of his position in society and for the sake of

her love for Dimmesdale. However, in his confrontation with Hester, Chillingworth accepts his own mistake in their marriage:

“Hester”, said he, “I ask not wherefore, nor how, thou hast fallen into the pit, or say, rather, thou hast ascended to the pedestal of infamy on which I found thee. The reason is not far to seek. It was my folly, and thy weakness. I - a man of thought- the bookworm of great libraries – a man already in decay, having given my best years to feed the hungry dream of knowledge – what had I to do with youth and beauty like thine own? Misshapen from my birth-hour, how could I delude myself with the idea that intellectual gifts might veil physical deformity in a young girl’s fantasy? (Hawthorne 1992: 56)

However, Hester justifies herself: “thou knowest that I was frank with thee. I felt no love, nor feigned any’ (Hawthorne 1992: 56). Puritan society is patriarchal and it has strict religious rules. Basically, everything is structured in its own order. Thereby, Hester, because of her “sin” becomes a rebellious character for the doctrines of the Puritan society. She becomes an error for the religious teachings of this society and in this regard, as a result she gets her punishment. This punishment is to wear a scarlet letter which symbolizes her sin in terms of adultery. She must wear it in every aspect of her life, in this case she can get humiliated and can become the representative figure of her shame and for also as a reminder of the general understanding of the concept of sin. “Could it be true? She clutched the child so fiercely to her breast, that it sent forth a cry; she turned her eyes downward at the scarlet letter, and even touched it with her finger, to assure herself that the infant and the shame were real. Yes! - these were her realities - all else had vanished! (Hawthorne 1992: 44) She takes it on her bosom and carries it. In opposition to the indication of Hester being rebellious, she actually accepts her sin and her punishment. In public view “the penalty thereof is death. But in their great mercy and tenderness of heart they have doomed Mistress Prynne to stand only a space of three hours on the platform of the pillory, and then and thereafter, for the remainder of her natural life, to wear a mark of shame upon her bosom” (Hawthorne 1992: 47). She is aware of her own position and what her position indicates to the society in general. The general view on her sin and her position as an outcast in the Puritan society will cause her transformation as a new image of woman in the Puritan society. Since she is the epitome of sin in public eye, she gets lonely and she is even forced to become isolated. At that period, “preferring any of them, either speech or silence, women is made to lose; while a “life of feminine submission” is a “life of silence,” a “life of female rebellion” is a “life that must be silenced” because of the threats it suggests (Gilbert &

Gubar 1979: 14, 36). This silence actually, within her awareness comes along with her significant transformation.

Perhaps there was a more real torture in her first unattended footsteps from the threshold of the prison than even in the procession and spectacle that have been described, where she was made the common infamy, at which all mankind was summoned to point its finger. Then, she was supported by an unnatural tension of the nerves, and by all the combative energy of her character, which enabled her to convert the scene into a kind of lurid triumph (Hawthorne 1992: 59).

We know that she is an “adulterer” but with her own work with the very significant symbol of “A” she adds comments and makes it her own piece of object. This actually shows how Hester accepts her sin and starts to change it by accepting it and making it her part. In this regard by wearing the scarlet letter she actually gains awareness about the errors in this Puritan society. In this case by accepting her punishment she remains self-reliant, which leads to her own individual growth. As a matter of fact, she is also able to go somewhere else to live but she remains in her own place since she thinks that it is the place where everything happened, in this case, her individual sense of understanding results in her maturity of accepting her own sin.

HESTER’S SYMBOLIC TRANSFORMATION

After Hester gave birth to Pearl, along with her mother even as a child of secrecy, Pearl encountered with public shaming, even people called her the child of the devil. Even Pearl identifies her mother with the scarlet letter “A” directly. In this regard Hester became isolated with her child at the outskirts from the society, in which she actually starts to develop her individual growth because there are no politics or patriarchal order. There she is alone with her child and minding her own business only. From this aspect, with the created characteristics of Hester, through her emotions and struggles as a representative figure of sinner, starts to develop a new image of a woman who accepts her sin. By doing so and accepting her sin within the new individual female image, Hester tries to earn money with her needlework. She starts to help the poor, her kindness and generosity to other people start to evolve through the end of the book. In this regard it takes people’s attention. She even does the job which a religious person does not, such a perception starts to emerge, and even some women of the society start to realize the sexist structure of the puritan society. In this regard, she changes with her new image. At the very beginning of the novel her scarlet letter represented adultery, but after the change that she undergoes compared with the past, she becomes an icon and the general indication of the letter A becomes “ABLE”. The general perspective upon Hester Prynne changes. On the other hand,

on the day of election, as a representative figure of the Puritan society, Arthur Dimmesdale tells everyone that he is the father of Pearl. In this case this scene is very important in that it both indicates the change in Hester and her revenge for Puritan society, but also it sheds light on the significant errors of the Puritan society. When Arthur Dimmesdale reveals that he is the father of Pearl, we actually observe the hypocrisy of the Puritan society. Because Dimmesdale actually shows that in such a society they do not see the evil which they are feeding. However, at last Hester accepted her sin strongly, lived with it, learned from it, became empowered in her own individual dimension. This is, in fact, a strategic way of complementing her revenge for Hester. Even after a time when she turns back to the hometown, she remains with her scarlet letter A. As Leland S. Person comments, one remove, furthermore, Hester's silent power becomes Hawthorne's. Identifying with Hester and with the effects of her silence, Hawthorne sublimates his own desire to enact revenge upon his political enemies, the Salem Whigs (especially the Reverend Charles Upham) who had forced his removal from his job as customhouse surveyor” (Leland S. Person, 1989: 466).

Puritanism was a religious sect that believed that human beings were the fruits of the original sin, they were sinners all alike, and had to live their life away from all worldly pleasures. Puritans were very strict in their rules of religion. They wanted to purify the Church of England. However, because of the oppression and isolation in England that they suffered from, they emigrated to America. Hester Prynne was also one of these people. Since Hester Prynne committed the sin of adultery, the public reaction was harsh. Because Hester does not want to share any knowledge about the identity of her baby, Pearl's father, she is humiliated, isolated and becomes an outsider in Puritan society. This humiliation did not shake Hester's proud appearance in the scaffold. She held her head straight against the public humiliation of Puritan society. Since she didn't reveal the name of the father, they thought that Pearl was the child of the devil.

The truth was, that the little Puritans, being of the most intolerant brood that ever lived, had got a vague idea of something outlandish, unearthly, or at variance with ordinary fashions, in the mother and child, and therefore scorned them in their hearts, and not unfrequently reviled them with their tongues. Pearl felt the sentiment, and requited it, with the bitterest hatred that can be supposed to rankle in a childish bosom... It appalled her (Hester), nevertheless, to discern here, again, a shadowy reflection of the evil that had existed in herself. All this enmity and passion had Pearl inherited, by inalienable right, out of Hester's heart (Hawthorne 1992: 71).

Hester's isolation after this humiliation led her to live with her reminder of her sin, scarlet letter "A". In her isolation Hester makes needlework and embroiders as a seamstress and helps poor people. She tries to change the meaning of the "A" through her behaviours. She accepts her sin and faces with its consequences in public eye. The Puritan society's aim of applying the rules of their belief, reveals their own "evil" in their souls. Emotionally, instead of leaving the colony after her punishment, Hester prefers staying in Boston. Because if she left the colony, she would accept her sin and portrays an individual who feels guilty and ashamed. However, she chooses to stay in order to demonstrate that she lives with her sin and wants to change its meaning with her individuality. By Hester's or Dimmesdale's interior silence, Hawthorne actually intends to suggest that "in this life the heart must be allowed to keep its secrets; to probe the secrets of another's heart is to commit a sin even greater than adultery or hypocrisy - the Unpardonable Sin" (Sganlon 1962: 203), as indicated by Lawrence Sganlon in her article "The Heart of The Scarlet Letter". Moreover, she emphasises that "the essential privacy of the human heart must be preserved at all cost, for the heart is for Hawthorne indisputably the center of man's being. To surrender this center to analysis is to lose one's identity, individuality, and to become little better than potential prey for villains like Chillingworth or Ethan Brand" (Sganlon 1962: 203-4). By this way, she gains her identity and reveals self-reliance perspective. In this case, the letter "A" changes its meaning to Able from "Adultery". The good deeds that Hester shows changes the meaning of the scarlet letter. As regards the gender roles and their reversal in *The Scarlet Letter*, in her article entitled "Hester's Prisons: Sex, Intellect, and Gender in 'The Scarlet Letter'" Nina Tassi points out

Even as he [Hawthorne] clings to his belief in the "natural" differences between the sexes and to the corollary that civil order depends on keeping these divisions firm, he upsets the balance himself. In rearranging traditional gender traits in his lovers, Hawthorne not only expands the range of qualities for each sex but also, in moments of crisis that intensify as the romance goes on, sets up opposing energies: As Hester becomes more "masculine," Dimmesdale becomes more "feminine." The sexual energy increases as these reversals grow more marked. If a woman's mind is "masculine," may she not also have a "masculine" sexuality? And does this bode well or ill for man? Once departed from the conventional view of woman, Hawthorne confronts enormous female power, which he finds both exciting and appalling (Tassi 1998: 27).

What Hester learns from the scarlet letter is the sinful nature of human beings with whom she shares a life full of tests and ordeals as well as her own sinful nature. Her awareness upon

the evil aspect of other people around her increases as she observes and analyses the reasons for their queer and improper attitudes towards herself and her child. She is of the opinion that the rest of her life can be changed. Hester demonstrates that individuals can commit sin, but they are inclined to change for the better, and they can take lessons from their mistakes. “Had Hester sinned alone?” “Her imagination was somewhat affected and, had she been of a softer moral and intellectual fibre, would have been still more so, by the strange and solitary anguish of her life ... - she felt or fancied then, that the scarlet letter had endowed her with a new sense. She shuddered to believe, yet could not help believing, that it gave her a sympathetic knowledge of the hidden sin in other hearts” (Hawthorne 1992: 60). By this way, she shows that the attempt of the individual can clash with the barriers of assumptions of the society, especially Puritan society. With her isolation and alienation, she gains a chance to think about the patriarchal order and the false assumptions of Puritan society. Puritan society applies the rules of their religion; however, they show a cruel behaviour towards Hester even though she regrets her sin. The evil which is mainly considered as the sin that Dimmesdale and Hester committed, actually reveals itself in the rigid, harsh, and cruel puritan society.

On the other hand, through her good deeds, Hester gains self-empowerment despite her outcast female identity in Puritan society. She improves her identity both philosophically and psychologically. She tries to resist against the cruel perspective of Puritan society. She acquires self-reliance and by this way she becomes aware of the “self”. When she turns to self, she gets rid of the authority and religious hierarchy that is the result of patriarchal order of puritan society. She shows the women in town, the sexist and discriminating aspect of patriarchal puritan society. In this way, society starts to change the meaning to the scarlet letter “A” in their minds. It turns into “able”, rather than adultery. Able stands for the fact that Hester portrays a strong, self-sufficient woman figure in society. She is a seamstress and helps people, especially women, and poor women in society. By this way, Hester takes her revenge from the harsh and cruel puritan ideologists and its society through her silence and independent behaviours. She changes the meaning of scarlet letter “A” into something positive.

A PSYCHOANALYTIC APPROACH ON *THE SCARLET LETTER*

The scarlet letter is a symbol of both sin and power as Hester uses it as a way of repentance and rebellion towards the Puritan society she lives in. Hester Prynne was scorned by the people of her town because she fornicated with another man while she was married to another. She was not sentenced to death but instead sentenced to public humiliation. With her baby in her arms, she stood before the townspeople. She did not look gloomy but instead she radiated light

as she accepted her sin. The public humiliation and the letter “A” that was on her bosom as a symbol of sin was her fate and she accepted it helplessly. Yet at the same time the passion that caused her to sin also lit a fire in her as she did not fully accept the Puritan society’s way of oppressing and legislating morality. As a woman, she felt alone, with just her baby she lived an isolated life, all while seeking Dimmesdale, her baby Pearl’s father which she refused to confess to her actual husband Chillingworth. Some people thought that “thus she will be a living sermon against sin, until the ignominious letter be engraved upon her tombstone. It irks me, nevertheless, that the partner of her iniquity should not, at least, stand on the scaffold by her side. But he will be known! - he will be known! - he will be known!” (Hawthorne 1992: 47) Hester shouldered her sins by herself as Dimmesdale did not confess until much later. She lived as a scorned woman and stayed in the same town as she believed that “her sin, her ignominy, were the roots which she had struck into the soil” (Hawthorne 1992: 60). She was strong enough not to run away from what was right as she valued the moral value of honesty. The scarlet letter was a symbol of both her sin and her pride because from her sin, God blessed her with a baby.

the days of the far-off future would toil onward, still with the same burden for her to take up, and bear along with her, but never to fling down; for the accumulating days and added years would pile up their misery upon the heap of shame. Throughout them all, giving up her individuality, she would become the general symbol at which the preacher and moralist might point, and in which they might vivify and embody their images of woman’s frailty and sinful passion (Hawthorne 1992: 59)

The letter “A” and her life struggle with feelings of sin and guilt were a way of defence and standing firm against the Puritans by living in the shadows of their hypocrisy, while Hester radiated with honesty. This was a part of her learning what it really means to be an honest individual living in a society full of dishonesty and oppression. Although Hester did not shout and scream, her silence within itself was powerful enough as she proved herself to be the strongest out of all the other sinners. Hawthorne focuses on the effects of guilt on each individual and unlike Dimmesdale or Chillingworth she accepted her responsibilities and did not direct her negative feelings to another person. In a way, her refusing to let go of her baby and raising her the right way, her embroidering the scarlet letter was a way of gaining control and power from the Puritan society. She did not fully lose her identity or self-worth, which upset the Puritans as they were strict on all sins.

Hester’s scarlet letter was like that of a rosebush-wild and beautiful. It is a part of nature which is the opposite of the rigid Puritan society. The bright red on her bosom was a shield

towards harsh Puritans. Nature was her place of escape and protection. This was also what helped her continue to stay true to herself. Although she became less passionate than before, she never wronged herself or denied her wrongdoings as this was obvious when she was sentenced for public humiliation. She was not full of shame but repentance and control. This was also a way of rebelling against Puritan society. She refused to reveal the real identity of Dimmesdale who was just as guilty and responsible as her. She refused to give up her baby Pearl and refused to leave herself to the hands of evil. All of these are her taking the sin and shame upon herself and turning it into something positive and opportunity to live an honest life. Her passion had turned into wisdom and her wisdom had turned into salvation as she was not chained to the wrong ideals of Puritans. She learnt that the scarlet letter was not something that chained her to a life of misery but instead it was something that made her “able”. She was more than an “adulterer”, and she became aware of it while making other members of the Puritan society also realize this fact. She had become someone to come to and seek aid from after many years. This within itself is a very important way of controlling and rebellion as she shifted the rigidity of the Puritan society and made some people flexible like nature.

TRANSCENDENTALIST IDEOLOGY IN *THE SCARLET LETTER*

Basically, Romanticism was a reaction against realism and intellectualism. Imagination, creativity, human’s inner feelings, nature and also their interest for nature were important. Dark romanticism was interested in the inner dark sides and feelings of human beings, human fallibility, evil theme which include human soul and mind. In this novel, as Dark Romantic themes and elements, we see judgment and punishment, evil soul, sin and guilt and also revenge. In addition to that, we can also observe some transcendental ideas in the novel. Transcendentalism means going beyond and their aim was to get rid of the social taboos and breaking all the rules in the society. Moreover, nature and individualism, and self-reliance were important to them. In his essays, “Nature” (1836), “Self-Reliance” and “The Over-Soul” (both 1841), Emerson and in his book *Walden* (1854), Henry David Thoreau dealt with the essential ideas underlying transcendentalism which viewed nature both as beautiful and as a reflection of divinity. Leslie Perrin Wilson emphasized “above all the Transcendentalists believed in the importance of a direct relationship with God and with nature” (Wilson 2004: 4). For them the “microcosm” (the individual) and “macrocosm” (the universe) were in direct relation with each other. They both also seized all animate and inanimate objects, and the divine as well.

Moreover, in his book entitled *Romanticism and Transcendentalism*, Jerry Philips points out: “Emerson’s romantic philosophy is most clearly seen in his work, *Nature* (1836). In *Nature*,

Emerson describes a world in which nearly everything in it is a symbol of the spirit. For Emerson, nature is the material world, everything that exists outside the self. This world is one-half, a cover over a greater realm, the spirit or Soul” (Phillips 2010: 52). Transcendentalists were of the opinion that Nature represented all humankind as well as God, and they also indicated that much could be learned through a careful examination of the minute elements of nature as microcosms of the larger world (Felton 2006: 120). Furthermore, they asserted that the union with the “Over-soul”, which was reflected in everything in the world, was the purpose of human life. They believed that people could enhance their capacity by immersing themselves in the beauty of the natural world. Individuals can experience this beauty and truth through intuition, although they can find out its laws through careful observation of nature. In addition, transcendentalists believed that each individual can change positively and reach divinity if they rely on their own instinct and inherent goodness after attaining a communion with God. Each person should look for meaning within themselves. Their soul was identified with that of the world. However, it was obvious that man was not perfect and evil was everywhere in nature and the world. It was highly probable for human beings not to incline toward truth, justice and beauty due to their fallible nature, as reflected in the works of American writers, such as Herman Melville (*Moby Dick*, 1851) and Nathaniel Hawthorne (*the Scarlet Letter*, 1851).

However, Puritans were religious and conservative groups which devoted themselves only to God. For them they are all in a test in this world and they will be rewarded after they die. Moreover, they believed that they were all sinners because of the Adam and Eve’s sin and their aim was to purify themselves by praying to God and hard work. They were hard-workers. They had strict rules and moral codes. Especially, for women, illicit love was a sin and throughout the novel we clearly see the negative impacts of committing such a sin upon individuals who were exposed to social humiliation and oppression. For them, there shouldn’t be extremely individualistic behaviours that run counter to social and religious tenets. First of all, Hester Prynne comes to Boston alone and she was married, but she didn’t tell it to anybody. Her husband Chillingworth comes from an upper-class, but he didn’t come with her there. Hester is a very strong and individualistic character and it bothers Puritan society. When she was in a speech in the Church, she saw and met with Dimmesdale there and they fell in love with each other. After that, they had some sexual affairs and Hester got pregnant. When the Puritan society learned that she was pregnant as a consequence of an extramarital affair, they started to humiliate her and pushed her to confess her child’s father’s name. She never confesses it. Dimmesdale wanted to confess, but Hester did not let him to do that. She was a very brave

and strong-willed woman. While she was in the prison, she gave birth and she gave her daughter the name “Pearl”.

Firstly, Hester Prynne was very scared because of the public humiliation, but she never confessed the name. This oppression, alienation and humiliation got worse and it led to some contributions and advantages about Hester’s emotional transformation. As time passed, she became stronger. We can relate judgement and punishment system, and Dimmesdale and Hester’s sin with Dark Romanticism because Puritans believed that Hester and her child had an evil soul inside them. In addition, there were some rose-bushes and some dark florals that were identified with Hester and Pearl’s characteristic features, which we can also relate to Romanticism and Dark Romanticism. This public humiliation makes her stronger and more individual. We can identify Hester’s individualism and her transcendental behaviours with the transcendental idea of Nathaniel Hawthorne.

It is to the credit of human nature that, except where its selfishness is brought into play, it loves more readily than it hates. Hatred, by a gradual and quiet process, will even be transformed to love, unless the change be impeded by a continually new irritation of the original feeling of hostility. In this matter of Hester Prynne there was neither irritation nor irksomeness. She never battled with the public, but submitted uncomplainingly to its worst usage; she made no claim upon it in requital for what she suffered; she did not weigh upon its sympathies. Then, also, the blameless purity of her life during all these years in which she had been set apart to infamy was reckoned largely in her favour. (Hawthorne 1992: 120).

One day when she was subjected to public humiliation again, she saw her husband Chillingworth and she was shocked. Hester and Chillingworth didn’t reveal that they were married. Chillingworth has some evil ideas in his mind despite his developed intellectual faculties and sagacious personality as an old physician. Out of the evil thoughts and feelings hidden in his heart as a result of his fire of revenge, some parts of his character can be related to Dark Romanticism. As part of the duality of good and evil in human soul, evil feelings can predominate over good feelings or vice versa. For instance, Chillingworth wanted to kill Dimmesdale even if he did not know Dimmesdale was Pearl’s father. Again, we can consider his dark side and dark thoughts as a Dark Romantic element. Dimmesdale, as a religious character, is significant. As a young clergyman he stands out with his eloquent speeches, religious fervour and eminent position in his profession. He feels shame and guilt because of his sin but he didn’t confess it. Because of this situation this young minister could not help

having an apprehensive and half-frightened look in spite of his scholarly gifts and high eminence. All the time he felt himself uncomfortable and quite astray, and thought that self-punishment would purify his sins. That's why he tortured himself physically. It shows us that inside his mind and soul, he also has the dark side and evil thoughts. We can also make a connection between Dark Romanticism and Dimmesdale's ideas about self-torture, self-punishment and inability to confess his sin. Not bearing the torture of his conscience any longer, Dimmesdale intends to reveal his sin and evil side to the public through the end of the novel with the implication of his own infamy:

‘People of New England!’ ... ‘ye, that have loved me! – ye, that have deemed me holy! – behold me here, the one sinner of the world! At last! - at last! - I stand upon the spot where, seven years since, I should have, here, with this woman, whose arm, more than the little strength wherewith I have crept hitherward, sustains me at this dreadful moment from grovelling down upon my face! (Hawthorne 1992: 90-91)

Furthermore, Puritans regarded Pearl evil as an illegitimate child. Hester's scarlet letter (A), which means “adultery” also affects this innocent child. Society ignores her and nobody wants to play with Pearl, so she has to devote herself only to nature. Nature was her only friend. There was a startling interaction and intimacy between Pearl and nature. Thus, we can say that there is a reference to transcendentalism at this point. “Pearl was a born outcast of the infantile world. An imp of evil, emblem and product of sin, she had no right among christened infants. Nothing was more remarkable than the instinct, as it seemed, with which the child comprehended her loneliness” (Hawthorne 1992: 70). Hester wants to give the name “Pearl” to her daughter because she knew that this society also judged her. Hester wanted to protect her child from this dark society. Pearl's relation with nature and Hester's strange behaviours and individuality can be related with Transcendentalism. In addition to all of that, Chillingworth's revenge plan is also a Dark Romantic element in this novel. In a way, Hester's emotional transformation and her silence were some ways of taking revenge from this hypocritical Puritan society. Her revenge meant ignoring Puritan rules and breaking their taboos. Her silence shows us her strength and basically a form of revenge in the face of this dark society. Her emotional transformation helps her to take revenge from this society. She has just learned that she could not live in this kind of society and she should not trust anyone, even her own sex, because some women humiliate and judge her because of what she did. She wanted to create a new identity for herself and also for her daughter Pearl, so Dimmesdale and Hester had a plan to go to Europe. This kind of thinking can be associated with her transcendental idea, but Dimmesdale

confesses his sin later. Even in the face of this situation Hester does not give upon her character and behaviours. Hawthorne's aim was to criticize this kind of strict Puritan morality. He proves that whatever we experience, we shouldn't give up on our real identity and character. If we feel like a sinner or guilty about something, it shouldn't make us low and we should resist. If Hester weren't such kind of a powerful, persevering and rebellious character, she wouldn't be successful and wouldn't reach her aims. "Women, more especially – in the continually recurring trials of wounded, wasted, wronged, misplaced, or erring and sinful passion – or with the dreary burden of a heart unyielded, because unvalued and unsought – came to Hester's cottage, demanding why they were so wretched, and what the remedy! (Hawthorne 1992:96-7)

CONCLUSION

With his novel *The Scarlet Letter*, Nathaniel Hawthorne mirrors very significant features of the Puritan society. Their moral ethics are examined through the characters Hester, Dimmesdale and Chillingworth. What is striking throughout the novel is the significant transformation of Hester Prynne and her final account is the significant criticism of the Puritan society. What can be deduced from this novel is that "acceptance" is better than denying. The book shows Hester Prynne's character development and spiritual transformation despite all social drawbacks, pressure and challenges. At first, she was a woman who committed adultery. She was shameful because of her sin. However, through the end, she tries to be a whole with the letter and tries to change its meaning in the eyes of the puritan society. She gains power over herself and over the symbol of her sin which is the scarlet letter "A". She does not let society to create the meaning of the letter which is full of shame, sinful and cruelty. "The letter was the symbol of her calling. Such helpfulness was found in her – so much power to do, and power to sympathise – that many people refused to interpret the scarlet A by its original signification. They said that it meant Able, so strong was Hester Prynne, with a woman's strength" (Hawthorne 1992: 120-121). Hawthorne shows her self-improvement and self-reliance through a transcendentalist point of view. By this way, he uses Hester to show the importance of individual and individual relationship between divinity and human beings. Thus, by gaining self-reliance Hester shows that individuals can create meaning of things rather than the others such as puritan society.

Her intellect and her heart had their home, as it were, in desert places, where she roamed as freely as the wild Indian in his woods. For years past she had looked from this estranged point of view at human institutions, and whatever priests or legislators

had established; criticising all with hardly more reverence than the Indian would feel for the clerical band, the judicial robe, the pillory, the gallows, the fireside, or the church .... Shame, Despair, Solitude! These had been her teachers – stern and wild ones—and they had made her strong, but taught her much amiss (Hawthorne 1992: 150).

In conclusion, Hester's emotional transformation and rebellion was a way of revenge as she made the scarlet letter her power rather than weakness while removing herself from the clutches of Puritan society. Even if Hester is free to go to wherever she desires at the end of the novel, she returns and prefers living in New England with her free of will as she feels entirely identified with the scarlet letter and the place where the scarlet letter emerged. Interestingly, "but there was a more real life for Hester Prynne here, in New England, than in that unknown region where Pearl had found a home. Here had lain her sin; here, her sorrow; and here was yet to be her penitence (Hawthorne 1992:196). Pearl, who was considered as "the elf-child", or "the demon offspring" by some people in that epoch turned into the richest heiress of her period in the New World and the story of the scarlet letter turns into a legend. By "bringing the community to accept that letter on her terms rather than its own," Nina Baym argues, "Hester has in fact brought about a modest social change. Society expands to accept her with the letter-the private life carves out a small place for itself in the community's awareness. This is a small, but real, triumph for the heroine" (Baym 1976: 130). Hester's exceptional situation in an extremely restrictive society did not prevent her from being exalted into a higher position as a virtuous person despite all socially restrictive barriers and pressures. Thanks to her virtuous deeds and charitable work she managed to acquire a respectable place within the same society which had condemned her to isolation and public humiliation once upon a time. The change in her public image through her transformation into a more decent and honourable personality was, in fact, a moral lesson that defied years, societies and generations. Her persevering work, adamant manners and strong-will all contributed to her survival as a woman with a strong personality.

BIBLIOGRAPHY

- Baym, Nina (1976). *The Shape of Hawthorne's Career*. Ithaca: Cornell Univ. Press, p. 130.
- Baughman, Ernest W. (1967). "Public Confession and The Scarlet Letter". *The New England Quarterly*, Vol. 40, No. 4, pp. 532-550.
- Emerson, R.W. (2008). *Nature*. New York: Kindle Edition.
- Felton, R. T (2006). *Journey Into the Transcendentalists' New England*. Berkeley: Roaring Forties Press.
- Gilbert and Gubar (1979). "The Madwoman in the Attic: The Woman Writer and the Nineteenth-Century Literary Imagination. New Haven: Yale Univ. Press, pp. 14, 36.
- Hawthorne, Nathaniel (1992). *The Scarlet Letter*. London: Wordsworth Classics.
- Leland S. Person, Jr. (1989). "Hester's Revenge: The Power of Silence in The Scarlet Letter". *Nineteenth-Century Literature*, Vol. 43, No. 4, pp. 465-483.
- Nissenbaum, Stephen (1978). "The Firing of Nathaniel Hawthorne," *Essex Institute Historical Collections*, 114, 59.
- Phillips, J (2010). *Romanticism and Transcendentalism :(1800–1860)*. New York. House Publications.
- Sganlon, Lawrence E. (1962). "The Heart of The Scarlet Letter". *Texas Studies in Literature and Language*, Vol. 4, No. 2, pp. 198-213.
- Tassi, Nina (1998). "Hester's Prisons: Sex, Intellect, and Gender in "The Scarlet Letter"". *CEA Critic*, Vol. 60, No. 3, pp. 23-36.
- Thoreau, H. D. (2004). *Walden: or, Life in the Woods*. Boston: Shambhala Press.
- T. Walter Herbert, Jr. (1988). "Nathaniel Hawthorne, Una Hawthorne, and The Scarlet Letter: Interactive Selfhoods and the Cultural Construction of Gender". *PMLA*, Vol. 103, No. 3, pp. 285-297.
- Wilson, L. P. (2004). *Thoreau, Emerson, and Transcendentalism*. New York: IDG Books Worldwide, Inc.

EXTENDED ABSTRACT

Transcendentalists attached great influence to a direct connection with nature and God. The free development of individual feelings was of great importance to them for the solution of individual problems. In his work *The Scarlet Letter* Hawthorne also reflected the transcendentalist ideology. Under the influence of his Puritan background and transcendentalist ideology he wrote his famous novel *The Scarlet Letter*. In his novel, even though he was Puritan and had its heritage, Hawthorne also showed his religious sect's errors in itself through the sin, which refers to the adultery that Hester Prynne and minister Dimmesdale committed. In this paper I discussed the character development and spiritual transformation of Hester Prynne through her public humiliation and the symbolic transformation of the meaning of Scarlet Letter "A". The novel is focused on the protagonist, Hester Prynne's sin, her illegitimate child, Pearl, Puritan society and its complexities within the theme of "sin". The general view on her sin and her position as an outcast in the Puritan society causes her transformation as a new image of woman in the Puritan society. Since she is the epitome of sin in public eye, she gets lonely and she is even forced to become isolated with her daughter, Pearl. On the other hand, through her good deeds, Hester gains self-empowerment despite her outcast female identity in Puritan society. She improves her identity both philosophically and psychologically. Hester accepts her sin and starts to change the flow of her fate by making it her part. In this regard, by wearing the scarlet letter she actually gains awareness about the errors in this Puritan society. In this case, by accepting her punishment she remains self-reliant, which leads to her own individual growth. At the very beginning of the novel her scarlet letter represented adultery, but after the change that she undergoes, she becomes an icon in society and the general indication of the letter A becomes "ABLE". In her isolation Hester makes needlework and embroiders as a seamstress and helps poor people. She changes the meaning of scarlet letter "A" into something positive. What Hester learns from the scarlet letter is the sinful nature of human beings with whom she shares a life full of tests and ordeals as well as her own sinful nature. Her awareness upon the evil aspect of other people around her increases as she observes and analyses the reasons for their queer and improper attitudes towards herself and her child. Puritan society applies the rules of their religion; however, they show a cruel behaviour towards Hester even though she regrets her sin. Her passion had turned into wisdom and her wisdom had turned into salvation as she was not chained to the wrong ideals of Puritans. The public humiliation made Hester stronger and more individual. In a way, Hester's emotional transformation and her silence were some ways of taking revenge from this hypocritical Puritan society. The novel reflects Hester Prynne's character development and spiritual transformation despite all social drawbacks,

pressure and challenges. Hester's exceptional situation in an extremely restrictive society did not prevent her from being exalted into a higher position as a virtuous person despite all socially restrictive barriers and pressures. Thanks to her virtuous deeds and charitable work she managed to acquire a respectable place within the same society which had condemned her to isolation and public humiliation once upon a time. Hawthorne sheds light on her self-improvement, emotional transformation and self-reliance through a transcendentalist point of view. The change in her public image through her transformation into a more decent and honourable personality was, in fact, a moral lesson that defied years, societies and generations. Her persevering work, adamant manners and strong-will all contributed to her survival as a woman with a strong personality.

ORYANTALİZM DÜŞÜNÇESİ DOĞRULTUSUNDA “THE JAPAN PUNCH” DERGİSİ KARİKATÜRLERİNDEKİ “ÖTEKİ JAPONYA” İMGESİ

THE IMAGE OF “OTHER JAPAN” IN THE CARTOONS OF “THE JAPAN PUNCH” MAGAZINE WITHIN THE CONTEXT OF ORIENTALIST THOUGHT

Yasemin YAZICI

Research Assistant, Erciyes
University, Faculty of Letters,
Department of Japanese Language
and Literature, Kayseri, Turkey
ORCID: 0000-0002-3110-8300

Sorumlu yazar/ Corresponding author:

Yasemin YAZICI,
Research Assistant, Erciyes
University, Faculty of Letters,
Department of Japanese Language
and Literature, Kayseri, Turkey
Email: dyasemin@erciyes.edu.tr

Geliş Tarihi/Submitted:
16.05.2022

Kabul Tarihi/ Accepted:
18.06.2022

Anahtar Kelimeler:

Oryantalizm, Öteki, Japonya, Japan
Punch, Charles Wirgman

Keywords:

Orientalism, Other, Japan, Japan
Punch, Charles Wirgman

Kaynak gösterme/Citation:

Yazıcı, Yasemin (2022).
“Oryantalizm Düşüncesi
Doğrultusunda “The Japan Punch”
Dergisi Karikatürlerindeki “Öteki
Japonya” İmgesi”. *World Language
Studies (WLS)*, 2 (1): 43-59

Özet

Bu çalışmada, 1862-1887 yılları arasında Yokohama’da İngiliz Charles Wirgman editörlüğünde yayımlanmış olan “The Japan Punch” dergisindeki karikatürler üzerinden, İngiltere örneğinde Batı’nın Japonya’ya karşı oryantalist yaklaşımı ele alınmıştır. Kelime anlamı olarak Doğu araştırması olarak tanımlansa da oryantalizmin, bireyi ve toplumları nesne konumuna getirdiği ve Batı’nın üstünlük anlayışına hizmet ettiği yönünde eleştiriler yoğunudur. Oryantalist bakış açısı ile birlikte ortaya çıkan “öteki” kavramı ve Japonya’ya atfedilen “öteki kimliği” de çalışmanın anahtar kavramlarından. Bu kavram, Batı’nın kendini tanımlamak için öncelikle kendisinden daha aşağıda konumlandığı bir nesne olarak “öteki” kimliği oluşturması ve bu nesne üzerindeki tahakkümünü haklılaştırma çabası olarak açıklanabilir. Çalışmada temel sorunsal olarak, The Japan Punch Dergisi’nin sadece bir Doğu araştırması mı yoksa Japonya’ya “öteki” kimliği atfeden ve sömürge anlayışına hizmet eden ideolojik bir araç mı olduğu tartışması ele alınmıştır. Karikatürlerin değerlendirilmesi, Oryantalizmin ve “öteki” imgesinin felsefi temelleri ve dönemin siyasi gelişmeleri göz önünde bulundurularak yapılmıştır. İncelemeler neticesinde, karikatürlerde Japonya ve hatta diğer Asya ülkelerine ötekileştirici çeşitli fiziksel ve mental sıfatlar atfedildiği, siyasi imgelerle ise Batı’nın Japonya ve Asya üzerindeki sömürge politikaları yansıtıldığı tespit edilmiştir.

Abstract

In this study, the orientalist approach of the West in British sample is studied through the cartoons in “The Japan Punch” Magazine published in Yokohama by Charles Wirgman in 1862. Although as the meaning it is defined as the study of Orient, there are serious criticisms that orientalism makes individuals and communities an object and serves the West’s hegemony. The term of the “other” emerged with the orientalist view and the “other identity” which is attributed to Japan are key concepts of the article. This term can be explained as West’s attempt to define itself and justify it’s hegemony through identity of the “other” as an object which is lower than itself. Concerning the Japan Punch Magazine, the question of whether it was really published as an Oriental research or it had an Oriental perspective which saw Japan as the “other” and served to the colonialism mentality is significant. The evaluation of caricatures was made by taking into consideration the philosophical foundations of Orientalism and the “other” idea and political developments of that period. As result of research, it has been ascertained that in caricatures, various physical and mental adjectives were characterized to Japan and even other Asian countries and imperial policies of West on Japan and Asia are reflected via political images.

GİRİŞ

Oryantalizm, sözlük anlamı olarak “Doğu Bilimi”¹ manasına gelmekle birlikte, “Avrupa ve Asya arasındaki kültürel ilişkiyi”, “Doğu kültürlerinin ve geleneklerinin incelenmesindeki uzmanlaşmayı” ve “dünyanın Doğu olarak isimlendirilen bölgesi hakkındaki ideolojik varsayımları, imgeleri ve hayali resimleri”² anlatmaktadır. Lisa Lowe, zamana göre Doğu (Orient) kavramının 18. yy.’da Orta Doğu, 20. yy.’da ise Orta ve Güneydoğu Asya olmak üzere farklı coğrafyaları işaret ettiğini vurgulamıştır (Yoon, 2017, s. 1134) Bu tanımların yanı sıra Edward Said ve Hobson gibi isimler oryantalizmi, sömürge anlayışına hizmet ettiği gerekçesiyle eleştirmiştir. Bu eleştirel yaklaşımlarda, Batı’nın gelişmemiş topraklara uygarlık götürme misyonu altındaki her türlü faaliyeti oryantalizmin bir unsuru olarak değerlendirilmektedir. 1700’lerden sonra Avrupa düşünce yapısında belirgin bir biçimde Doğu-Batı ayrımı görülse de esasında oryantalist bakış açısının Yunan-Pers Savaşlarına kadar dayanan felsefi kökenleri çalışmalarda ortaya konmuştur. Doğu’ya gönderilen rahipler dahi oryantalist çalışmaların bir unsuru olarak ele alınmakta; bununla birlikte oryantalizm de sömürgeciliğin felsefi temeli olarak kabul edilmektedir (Aksoy, 2018, s. 1, 36). Japonya özelinde bakıldığında, Batı’daki ilk Japonya ve hatta Kore algısının oluşumunda Fransız edebiyatının rolü dikkat çekmektedir. Léon de Rosny tarafından Paris’te düzenlenen ilk “Oryantalistler Konferansı” ve Pierre Loti’nin Madam Krizantem’i Japonya’ya karşı bakış açısını şekillendiren çalışmalara örnek gösterilmektedir (Yoon, 2017, s. 1133). Doğu araştırmaları konusunda, özellikle Japonya hakkındaki gözlem ve incelemeli ile oryantalistler arasında sıklıkla Pierre Loti’nin ismi zikredilmektedir ancak Erdemir’e göre, “Loti’nin yazdıkları egzotizmle ilintili olup planlı bir sömürge edebiyatı değildir” (Erdemir, 2011, s. 130). Ayrıca, Doğu araştırmaları içerisinde özellikle Japonya araştırmacısı olarak Chamberlain, Sansom, Reischauer ve Lafcadio Hearn’ın isimleri de zikredilmektedir (Minear, 1980, s. 508).

Oryantalizmle birlikte ortaya çıkan öteki kavramı ise, Batı’nın kendini tanımlamak için önce bir “öteki” tanımlayarak böylece kendisine de bir kimlik oluşturma çabası olarak görülmektedir. Nesne durumundaki “öteki” daima “ben” den aşağıda konumlandırılır (Köse, Küçük, 2015, s. 116). Bilhassa Fransız bakış açısında Japonya’nın “öteki” olarak konumlandırılması, Aydınlanma Dönemi düşüncesi ile gelişen bireycilik anlayışına

¹ <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 05. 05. 2022).

² <https://islamansiklopedisi.org.tr/oryantalizm> (Erişim Tarihi: 05. 05. 2022).

bağlanmaktadır. Çünkü Fransız oryantalist yaklaşımında, Japon toplumunda kök salmış güçlü aile bağları Japonya'yı "Asyalı (Asiatic)" göstermektedir (Yoon, 2017, s. 1139).

Oryantalist bakış açısı siyaset, edebiyat, görsel sanatlar, arkeoloji vs. birçok disiplinde ortaya çıkmaktadır (Roberts, Jones, 2005, s. 2). Bu çalışmada ise oryantalizm ve öteki kavramı, 1862 yılında Yokohama'da yayına başlayan "The Japan Punch" dergisindeki karikatürler odaklı ele alınacaktır. Esasında, Avrupa karikatürlerinde Japonya'nın belirgin biçimde öteki olarak görülmesinin ilk örnekleri, İngiliz Punch dergisinde görülmektedir. Japonya'da ise Meiji Dönemi'nde elbette sosyal değişimler ve teknolojik gelişmelerle popüler medyada da gelişmeler yaşanmıştır. Çeşitli tobac baskıları³ yanı sıra Bigot ve Wirgman⁴ gibi isimlerin Tobac ve Japan Punch dergileri de bu gelişmelere örnektir. Özellikle Bigot ve Wirgman'la birlikte karikatürler, doğrudan Japonya'yı gözlemleyerek ortaya konmuş niteliktedir (Lee, 2011, s. 33-34). Dolayısıyla bu yayınlar, Batı'nın Japon kültürüne ve Japon toplumuna bakışını ortaya koymak açısından önemli verilerdir. The Japan Punch dergisi, Batı'nın Japonya'ya oryantalist bakış açısını yansıtmaması sebebiyle diğer dergilerden farklı bir örnek sunmaktadır. Mikhailova, Meiji Dönemi siyasi karikatürlerin Japon milliyetçiliğini yansıtan "biz" ve "öteki" (Batılı) görüşünü yansıttığını belirtmektedir (Mikhailova, 2008, s. 156). The Japan Punch dergisinde ise bilhassa Batı'nın Japonya'yı nasıl "öteki" olarak tanımladığını görmekteyiz.

Literatür taramasında, Hackforth ve Roberts editörlüğünde yayınlanan "Edges of Empire Orientalism and Visual Culture" (Hackforth, Roberts, 2005) başlıklı çalışma, bakış açısı olarak makalemiz ile paraleldir. Ancak bahsi geçen eser, Avrupa, Kuzey Afrika ve Osmanlı İmparatorluğu'na odaklanmış, Uzak Doğu'dan ziyade Avrupa ve Yakın Doğu eksenli ele alınmıştır. Fakat temel tartışma noktalarından biri olarak modernleşme ve kimlik kavramları açısından, çalışmamızla benzer yaklaşımdadır.

Çalışmamızın temel amacı, Japonya'nın henüz dış dünyaya açılmadığı dönemde, İngilizler tarafından bu ülkede yayınlanmış olan The Japan Punch'ın, ötekileştirici, Oryantalist bakış açısına sahip bir dergi mi olduğunu yoksa doğrudan sadece Doğu'yu inceleme amacını mı güttüğünü, yayımladığı karikatürler üzerinden ortaya koymaktır. Araştırmamızda incelemiş olduğumuz The Japan Punch dergisine ait karikatürler, Kawasaki Şehir Müzesi'nin çevrimiçi koleksiyonundan temin edilmiştir. Yıl ve sayı olarak koleksiyonda mevcut olan 1862, 1865,

³ Günlük yaşamdaki komik ve nükteli unsurların karikatür olarak basıldığı resimlerdir (Kinko, 2008, s. 28).

⁴ Bigot Meiji Dönemi'nde Japonya'da yaşayan Fransız ressamdır ve bu dönemde Japonya'da Tobac dergisini yayınlamıştır. Wirgman ile ilgili ayrıntılı bilgiler çalışmamız içerisinde özel bir başlık olarak ele alınmıştır.

1866, 1869, 1873, 1875 ve 1886 basımları incelenmiştir. Telif hakkı dolayısıyla görseller metne eklenmemiş, dipnotlarda bağlantı olarak verilmiştir.

1. ORYANTALİZM VE “ÖTEKİ” KAVRAMI

Oryantalizmin⁵ ortaya çıkışına baktığımızda, öncelikli sebep olarak din -özellikle İslam korkusu-, ardından sömürgecilik, ticaret, siyaset gibi temeller karşımıza çıkmaktadır (Aksoy, 2018, s. 7). 19. yy. Oryantalizm anlayışında öncü ülkeler ise İngiltere ve Fransa'dır. Lee, ötekileştirmenin uyguladığı stratejiyi, belirli biçimdeki fiziksel ve mental özellikleri vurgulayarak eşitsizlikleri haklı çıkarmak şeklinde açıklamaktadır (Lee, 2011, s. 48-49). Homi Bhabha'nın kolonyal taklit kuramına göre ise kolonyal taraf, özne olarak kendi nesnesini yaratır ve bu nesne olan “öteki” de özneyi taklit etmeye zorlanır. Bhabha bu durumu, “Öteki'nin kimlik imgesi sürekli bir eksiklik tehdidi altındadır” şeklinde açıklamaktadır (Ersöz, Uslu, 2015, s. 72, 74). Bhabha'nın kuramında temel noktalardan biri de “öteki”nin özneyi taklit ederek aslında bir direniş ortaya koymasındır (Özdemir Eroğlu, 2020, s. 168). Bu durum, Lacan'ın psikanaliz kuramında, bebeklerin büyüme sürecinde kendi varlığını yine aynada gördüğü kendi sureti ile kavrayabildiği şeklinde ele alınan, “ayna evresi” ile de desteklenmektedir. Lord Curzon'un 1909 yılındaki şu beyanatı, oryantalizmin özeti mahiyetinde değerlendirilebilir:

“Doğu insanının yalnız dillerine değil, törelerine, hissiyatına, geleneklerine, tarihine, dinine de aşına olmamız, Doğu ruhu diyebileceğimiz şeyi anlama maharetimiz, kazanmış olduğumuz mevkii gelecekte de koruyabilmemizi sağlayacak tek dayanaktır.” (Mertcan, 2007, s. 12).

Esasen, Doğu-Batı karşıtlığının tarihsel düzlemde, Yunan – Pers Savaşlarında ortaya çıktığı dikkat çekmekle birlikte bu savaşta Doğulu, despotik ve vahşi bir imge olarak tasvir edilmiştir. Doğuya karşı bu bakış açısı, o dönemde dahi oryantalizmin ötekileştirici yanının varlığını işaret etmektedir. Kavramsal olarak da “barbar” kavramına dikkat çektiğimizde, Yunanca konuşamayan, Yunan olmayan toplumların “barbar” olarak nitelendirilmesiyle bir “öteki” profili yaratıldığını görüyoruz (Aksoy, 2018, s. 5). Bu profile göre yönetenleri despot, halkı ise köle ve medeniyetten uzak Asya'ya karşılık, Yunanlılar özgürlük ve erdemi temsil etmektedir. Oryantalist yaklaşımda genel olarak Avrupalılara atfedilen nitelikler “bilinen, tanıdık, rasyonel, erdemli, olgun ve normal” şeklinde sıralanırken, Doğu toplumları “irrasyonel, ahlaksız, çocuksu, farklı vs.” olumsuz özelliklerle betimlenerek “biz” ve “onlar” şeklinde iki dünya yaratılmaktadır (Minear, 1980, s. 507). Kısacası, kendi varlığını ifade etmek için “barbar

⁵ Oryantalizme tepki olarak ortaya çıkan düşünce ise Oksidentalizm'dir.

öteki” nin varlığına duyulan gereklilik, açıkça görülmektedir. Bir manada kimlik inşasını işaret eden bu yapıyı Hegel’in efendi-köle diyalektiğindeki “ben ve öteki” anlayışıyla ele almak, daha net anlamamıza yardımcı olmaktadır. İnsanın “ben” deme sürecini inceleyen Hegel, efendi ve köle diyalektiğinde, insanın kendi benliğini ortaya koyabilmesi için bir savaş hâlinde olduğunu ve bu savaştan galip çıkanları efendi, diğerlerini ise köle olarak tanımlamaktadır. Burada önemli olan husus, öteki bağlamında nesne-özne ilişkisi içinde her ikisinin de birbirinin varlığına bağımlı olmasıdır (Güllük, 2020, s. 109-110). Hegel’in yanı sıra Hume ve Locke gibi isimlerin de siyahlar ve Afrikalılar hakkındaki ötekileştirici söylemleri, oryantalizmin düşünsel temellerini ortaya koymaktadır. Hilmi Yavuz da Doğu-Batı ayrımını coğrafi olarak Heredotos’a, kültürel olarak da Yunanlıların barbar terimine dayandırmaktadır (Aksoy, 2018, s. 7). Bu ayrımın ve Batı’nın ilerlemeci, üstün olduğu algısının dayandığı felsefi temellerden bir diğeri de Augustinus’un “çizgisel zaman anlayışı”dır. Bu anlayışa göre zaman tekerrür etmeyen, düz bir çizgide daima ilerleyen bir yapıdadır (Aksüt, 2020, s. 1195). Oryantalistler de buradan yola çıkarak Batı’nın tarihsel süreç içerisinde daimi olarak ilerlemeci bir çizgide olduğunu savunurlar. Ayrıca “statik Doğu” söylemi de Doğu’nun ilerlemeci değil durağan olduğu düşüncesiyle oluşturulmuştur (Aksoy, 2018, s. 18). Doğu-Batı ayrımı ve Batı’nın üstünlüğü konusunu filolojik temellere dayandıran isim ise Ernest Renan’dır. İslam karşıtlığı temelinde Sami ırkını alt sınıf olarak tanımlayan Renan, Hint-Avrupa dillerini de Sami dillerine göre üstün kabul etmiştir. Esas savı da dil ve hece yapısı dolayısıyla Sami dillerinin geçmişi ifade etmekte oldukça iyi olmasına karşın geleceği aktarmada yetersiz olmalarıdır.⁶

Doğu’nun Batı karşısındaki kimlik inşa sürecini ele aldığı çalışmasında Zarakol, “öteki” algısını açıklamak için Goffman’ın leke kuramı ve Elias’ın “yerleşikler-dışarıdakiler ayrımı” na başvurmuştur. Goffman’ın kuramında toplumda etnisite, din, coğrafya, barbar-medeni vs. birçok kavram altında ötekileştirilmiş grupları “lekeli” olarak tanımlamaktadır. İnsan gruplarının yanı sıra, devletler de gelişmemiş, Batılı olmayan, Hristiyan olmayan, modern, seküler ve demokratik olmayan gibi tanımlamalarla lekelenmiştir. Elias’ın ayrımında ise yine bir toplum içinde aynı niteliklere sahip olan insanlar arasında dahi oraya “ilk yerleşen” olmak üstün olmayı beraberinde getirmektedir. Buna dayalı olarak da Batılılar kendilerini medeniyet sistemine ilk yerleşen olarak gördükleri için, kendileri gibi olmayan tüm toplumları öteki olarak nitelendirmiştir (Zarakol, 2011, 18-19, 28). Burada dikkat çeken önemli bir husus da Batı’nın

⁶ <https://islamansiklopedisi.org.tr/renan-ernest> (Erişim tarihi: 14. 04. 2022).

bu toplumları lekeli ve dışarıdaki olarak nitelendirirken aynı zamanda onlara bunu kabullenme ve utanma duygusunu da yerleştirmiş olmalarıdır.

Batı'daki "öteki" anlayışının tarihsel serüveninde, Rönesans ve Reform hareketleriyle Aydınlanma Dönemi düşüncesinin bu kavramın gelişmesindeki etkisi göz ardı edilemez. Hobson'un "örtük ırkçılığın doğuşu" (Hobson, 2015, s. 199) şeklinde tanımladığı Aydınlanma Dönemi, akılcılık, bilim ve teknolojinin geliştiği ve aynı zamanda Doğu sömürgecinin de hız kazandığı bir devirdir. Oryantalist anlayış da bu sömürüyü meşru duruma getirmiştir. Tarihte birçok fetih için oryantalistlerin Doğu tasvirlerinin rehber oluşu göz önünde bulundurulduğunda, oryantalizmin hem sömürgeciliğe yardım ettiği hem de onu biçimlendirdiği söylenebilir. Aynı zamanda Montesquieu'nun despotluk yönetimini Doğu toplumlarının doğasına uygun gördüğü "Doğu despotizmi" düşüncesi de yine oryantalist bakış açısını destekleyici bir temel niteliğindedir. Fakat bunun aksine Voltaire, Montaigne, Smith gibi birçok Aydınlanma Dönemi ismi, Çin başta olmak üzere Doğu düşüncesine önem vermiştir. Özellikle Voltaire Batı aristokrasisine karşı dururken, Çin'e ait siyasi, teolojik ve felsefi kavramları incelemiştir (Hobson, 2015, s. 200).

Oryantalizme en ciddi eleştiriyi getiren Edward Said, "Şarkiyatçılık" eserinde Foucault'un söylem kuramı ve Gramsci'nin "hegemonya" kavramına başvurarak metodolojisini güçlendirmiştir. Foucault'un kuramına dayanırken, bireyin nasıl bir nesne haline dönüştürüldüğünü tartışır. Hegemonya kavramında ise oryantalizmin güç kaynağı olarak "Batı hegemonyasını" işaret etmektedir. Said Doğu'yu;

"Avrupa'nın en büyük, en zengin, en eski sömürgelerinin mekanı, uygarlıkları ile dillerinin kaynağı, kültürel rakibi, en derin en sık yinelenen Öteki imgelerinden biridir. Ayrıca, Şark, onun karşıt imgesi, düşüncesi, kimliği, deneyimi olarak Avrupa'nın (ya da Batı'nın) tanımlanmasına yardımcı olmuştur"

sözleriyle tanımlamıştır (Said, 2013, s. 11). Eserinde temel savı, özellikle Aydınlanma Dönemi sonrasında Batı'nın yarattığı Doğu imgesinin söylemsel açıdan incelenmedikçe doğru anlaşılamayacağıdır. Aynı zamanda Oryantalizmin sömürge yönetimlerini meşrulaştırmaktan ziyade temelde sömürgeciliğe hizmet ettiği görüşündedir (Said, 2013, s.13, 49).

Said'in yanı sıra, Oryantalizm düşüncesine ve Batı'nın üstünlüğü anlayışına karşı çıkan Hobson, "Batı Medeniyetinin Doğulu Kökenleri" adlı eserinde Ruth Benedict'e atıfla tarihin ve medeniyetin gelişimini tek bir topluluğa veya gruba atfetmeyi ilkel kabilelerin dünyayı sadece kendilerinden ibaret görmelerine benzetmektedir. Buradan yola çıkarak da ilerleme tarihinin

Batı öncülüğünde gerçekleştiği görüşünü, oryantalizm terimi ile aynı manaya gelecek biçimde “Avrupamerkezci” yaklaşım şeklinde adlandırmıştır. Temel savı ise Avrupamerkezci yaklaşımın yanlışlığı ve Batının ilerlemesindeki temel rolün Doğu’ya ait olduğu; 19. yüzyıla kadar Doğu’nun Batı’dan üstün ve önde olduğudur. Ayrıca Hobson’un Japonya’yı sanayi devriminden dahi önce ekonomik gelişim sürecine girdiği gerekçesiyle “geç gelişen” değil, “erken gelişen” bir ülke olarak tanımlaması ve aynı zamanda Japonya’da oryantal despotizmin varlığını reddetmesi çalışmamız açısından önem arz eden bir bakış açıdır (Hobson, 2015, s. 17-18, 85).

Bu eleştirilerden oldukça farklı bir bakış açısı da Harumi Befu’ya ait “özoryantalizm”⁷ tanımlamasıdır. Burada Befu’nun savunusu, Japonya’nın Avrupamerkezci düşünce yapısını kabullenerek Avrupa’nın Japonya’yı ötekileştirmesini otomatik olarak kabullenmesine yönelik bir eleştiridir (Zarakol, 2011, s. 236).

2. THE JAPAN PUNCH VE CHARLES WIRGMAN

The Japan Punch dergisi, Illustrated London News’te muhabir ve aynı zamanda karikatürist olan Charles Wirgman tarafından 1862 yılında Yokohama’da yayınlanmaya başlamıştır. Genel olarak, Wirgman’ın karikatürlerinin Japonya ve Batı arasındaki gerginlik ve anlaşmazlıkları tasvir ettiği düşünülmektedir. The Japan Punch dergisi de Japonya’da yaşayan yabancılar arasında oldukça popüler olmuş ve Japon toplumundaki hızlı değişimleri, Batı kültürünün Japonya’daki yayılımını, kısacası Edo Dönemi sonları ve Meiji Dönemi Japonya’sını yansıtması sebebiyle dönemi anlamamıza yardımcı olan önemli bir kaynak niteliğindedir (Kinko, 2008, s. 29). Fakat İngiliz bir karikatüristin bakış açısıyla ele alınmış olması, Japon toplumuna da Batı’nın gözüyle bakmamızı gerekli kılmıştır.

Wirgman’ın Japonya’da bulunduğu süre içinde, belirli bir düzeyde Japonca bilgisine sahip olduğu, Japon tarzı giyindiği, telli bir çalgı türü olan shamisen çaldığı, Japon bir kadınla evlilik yaptığı yönündeki bilgiler mevcuttur. Ayrıca Doğu Asya’ya ilk gidişi Afyon Savaşı’na sebep olan krizi raporlamak için olup, buradaki deneyimleri ve başarısı sonucunda Japonya’ya görevlendirildiği düşünülmektedir (Clark, 1991, s. 55,57). Yokohama’da bulunduğu dönem, Japonya’nın Meiji Dönemi’nde yaşadığı modernleşme sürecini de yakından takip etme ve raporlama fırsatı tanımıştır.

⁷ Bu terim Zarakol’un Yenilgiden Sonra Doğu Batı ile Yaşamayı Nasıl Öğrendi adlı eserinde tercüme edildiği haliyle kullanılmıştır (Zarakol, 2011, s. 236).

Wirgman'ın editörlüğünde yayınlanan The Japan Punch dergisi, 1862 Mayıs ayında kurulmuş, 1877 Mart ayına kadar aylık olarak düzenli şekilde yayınlanmıştır (Clark, 1991, s. 58). Manga ve karikatürlerin Japonya'daki gelişim tarihine baktığımızda, Japan Punch dergisinde yayınlanan karikatürlerin Batı tarzı karikatürlerin ilk örneklerinden olduğu görülmektedir. Bir Japon ile evlilik yaparak Japonya'da yaklaşık 30 yıl çizim sanatçısı olarak çalışan Wirgman, çizimlerinde Japonya'nın Batı ile ilişkilerini ve Japon toplumundaki Batı taklidini hicvetmiştir (Mikhailova, 2008, s. 157). Bu dönemde, satirik dergi sıfatıyla Japon hükümetinin faaliyetleri başta olmak üzere, Batılılaşma ve Batı ile ilişkilerin ele alındığı, Özgürlük ve İnsan Hakları Savunucularının da yer aldığı birçok dergi yayınlanmış ve bir anlamda hükümetin politikalarına muhalefet oluşturulmuştur (Lee, 2011, s. 41).

Çalışmamızda örneklem olarak The Japan Punch dergisini inceliyor olsak da, makro düzeyde Batı'da resmedilen Japonya imajı “Doğulu ve egzotik öteki, barbar” şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Aynı zamanda Batı'daki “öteki, barbar” imajında Japonya'nın Kore'deki faaliyetlerinin de etkisi olduğu görüşleri mevcuttur (Lee, 2011, s. 31-34). Said'in Oryantalizm eleştirisinde dile getirdiği gibi, Doğunun Doğulu oluşu keşfedilmemiş, Doğulu olmaya da boyun eğdirilmiştir. Yani Batı kendi üstün gücüne dayanarak Doğu adına onu temsil etmiştir (Said, 2013, s. 15). Çalışmamız açısından, Oryentalist söylem doğrultusunda karikatürlerde “üstün güç” olarak Batı'nın, Japonya'yı okura aktarışı önem arz etmektedir.

3. THE JAPAN PUNCH DERGİSİ KARİKATÜRLERİNDE “ÖTEKİ” İMGESİ

Öncelikle, derginin adının büyük harflerle yazıldığı ve dergi kapağı olduğunu düşündüğümüz bir karikatürde, tarihte genellikle samuraylar tarafından giyilen geleneksel Japon erkek pantolonu *hakama* giymiş ve belinde samuray kılıcı bulunan bir karakter ve etrafında birkaç hayvan resmedilerek egzotik bir görüntü yaratılmıştır. Aynı çizimde, “güneş ülkesi”ni çağrıştıran manada güneşin doğuşu ve beraberinde Japonya'nın önemli simgelerinden biri olan Fuji Dağı resmedilmiştir. Buradaki kanaatimiz, okuyucunun zihninde gizemli ve egzotik bir Japonya imajı oluşturulmaya çalışıldığı yönündedir.

Çalışmamız açısından Japonya'yı Hristiyanlık karşıtı imgesiyle geri kalmış, barbar, öteki olarak anlatan bir karikatürde, İngilizce ve Fransızca protesto yazılarının yer aldığı ve bir din adamının bağlanarak yakıldığı görülmektedir. Burada, oryantalizm kuramını açıklarken zikrettiğimiz üzere, Batı'nın gözünde Hristiyan olmayan veya Hristiyanlık karşıtı toplumların

nasıl öteki imajına sahip olduğunu görebilmekteyiz.⁸ Yani Japonya'nın Hristiyanlık karşıtı faaliyetleri ve karikatürde Hristiyan bir din adamını yakmaları üzerinden “barbar Japon” imajı yansıtılmıştır.

Japonya'nın “geri kalmışlığını” temsil eden önemli imgelerden biri de gözlüktür. 19. yy.'a baktığımızda gözlüğün Japonya'da bir modernlik imajı olarak algılandığı görülmektedir. Lee'nin araştırmasında, 1882 yılında yayınlanan bir karikatürde gözlük takan Japonlar için “Benim neşeli Japon gençlerim, bıkana kadar gözlük takabilirsiniz ancak asla Alman gibi görünemeyeceksiniz” yazılı nota dikkat çekmiştir (Lee, 2011, s. 34-35). Gözlük imgesi Batılılar tarafında son derece alay konusu haline getirilmiş ve Wirgman da bir çiziminde atlara dahi gözlük takmıştır. 1873 yılına ait bir başka karikatürde de *Pastoral* başlığı altında Batılı birinin kır gezisi yaptığı çizimde etrafta gezinen kazlardan birinde yine şapka ve gözlük imgesi kullanılmıştır.⁹

Başka bir çizimde, Yokohama'da yaşayan yabancıların pis kokudan duydukları rahatsızlık ve çevreyi temizleme uğraşları resmedilerek, Avrupalıların Japonya'yı daha yaşanabilir, temiz bir hâle getirdikleri mesajı aktarılmaya çalışılmıştır. Yani burada da Japonların, Batı standartlarına erişemeyen, uygarlaşmamış bir toplum olarak ötekileştirildiğini görmekteyiz (Lee, 2011, s. 36). 1862 tarihli başka bir çizimde de yine yarı insan yarı at figürü üzerinden tam olarak medenileşmemiş bir Japon imajı resmedilmeye çalışılmıştır.¹⁰ At imgesi birçok karikatürde karşımıza çıkmakla birlikte, önemli olabilecek tasvirlerden biri de İngiliz ve Fransız olduklarını düşündüğümüz iki şahsın Japonya kıyılarında tokalaşırken, onlardan oldukça kısa boylu ve daha arka planda resmedilen bir Japon'un sadece at bakıcılığı yapıyor olmasıdır.¹¹ Buradan, artık söz sahibi konumda bir özne olarak Batılı tasvirine karşılık sadece hayvan bakıcılığı yapan “ötekileştirilmiş” bir Japon imajı görmekteyiz. Yine 1865 yılı Aralık ayına ait bir karikatürde, at sırtında bir İngiliz'in “Ata binmeyi çok iyi bilmem ama Yokohama'da sahip olduğum en iyi koltuk bu” ifadesine düşülen dipnotta karikatür çizeri tarafından bu sözlerden farklı düşündükleri belirtilmiştir. Buradan, İngilizlerin Yokohama'da veya Japonya'daki varlıklarını yerleşik ve sağlam gördükleri yorumunu çıkarabiliriz.¹² Hayvan benzetmelerinden bir diğeri ise maymun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir ağaca zincirle bağlanmış ve vücudu kıllarla kaplı olan bir şahsın karşısında sigara içen bir Batılının ağzından

⁸ <https://graphicarts.princeton.edu/wp-content/uploads/sites/158/2014/10/japan-punch5.jpg> (Erişim Tarihi: 23. 04. 2022).

⁹ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000LY> (Erişim Tarihi: 03. 05. 2022).

¹⁰ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000LU> (Erişim tarihi: 29. 04. 2022).

¹¹ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000LW> (Erişim Tarihi: 29. 04. 2022).

¹² <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000M9> (Erişim tarihi: 03. 05. 2022).

direkt olarak “Ne ilginç bir maymun”¹³ cümlesi görülmektedir. Burada söz konusu The Japan Punch dergisi üzerinden Japonlara bakış açısını irdeliyor olsak da, bilhassa maymun benzetmesi üzerinden tüm Asya halklarına bir aşağılama ve ötekileştirmeye gidildiği yorumunu da yapabiliriz.

Medenileşme vurgusuna, 1866 yılı Ocak ayına ait bir karikatürde mağrur duruşlu bir İngilizin karşısında, ondan oldukça kısa boylu olarak resmedilmiş bir Japonun elinde kadeh ve puro tutarken “Sadece uygarlığı aldım” sözleri örnek gösterilebilir.¹⁴ Buradan hareketle, kuramsal çerçevede belirttiğimiz üzere İngiltere’nin veya daha geniş ölçekte Batı’nın uygarlık getirme misyonunu vurgulayan bir oryantalist yaklaşım görmekteyiz. Bir başka karikatürde “Modern Japonya” başlığı altında oldukça geleneksel bir Japon festivali resmedilmiştir.¹⁵ Buradan çıkardığımız yorum, karikatürün yayın tarihi 1866 yılı olması ve resmi olarak Meiji modernleşmesine henüz girilmemiş olması nedeniyle, “Modern Japonya” ifadesinin hiciv olarak kullanıldığıdır. Aynı zamanda Japon modernleşmesi bilim, teknoloji, toplumsal ilerlemeler gibi unsurlardan ziyade Japon kadın ve erkeklerin karşılıklı dans ettikleri bir karikatürle “Hızlı çalışmalarla ilerleyen Japon uygarlaşması” başlığı altında betimlenmiştir.¹⁶

Oryantalist bakış açısındaki barbar-medeni ayrımını ortaya koyan en ilginç karikatür, bir masada karşılıklı oturan mağrur duruşlu bir Batılı ile bir Japon şahsiyet arasında sözlü diyalog kurulmadığı ve üçüncü bir şahsın “Grek dili anlamadığını söylüyor” ifadesinin yer aldığı çizimdir.¹⁷ Kuramsal yapıda da ifade ettiğimiz üzere, Yunanlılar kendilerini tanımlamak için öncelikle Yunanca konuşamayanları barbar ve öteki olarak tanımlamış kendilerini ise onlar gibi olmayan medeni olarak adlandırmıştır. Burada söz konusu Japon vatandaşın Grek dili konuşamamasına yapılan vurgunun temelinde aynı bakış açısının mevcut olduğu kanaatindeyiz.

Modernleşme ile ilgili tespit ettiğimiz bir diğer önemli unsur ise, 1875 yılı Eylül ayı tarihli bir karikatürde, başındaki şapkada Mainichi gazetesi yazılı bir Japon vatandaşın elleri bağlı vaziyette ateşin üzerinde cezalandırıldığı, Herald, Gazette ve Echo du Japon yazılı darağaçlarının yer aldığı bir sahnede, en tepede bir kişinin “Özgür basın ulusların güvenlik vanasıdır!” sözleridir. Hükümet tarafından yazılı basına sık sık sansür uygulandığı Meiji Döneminde, Özgürlük ve İnsan hakları savunucuları başta olmak üzere Batı’nın özgürlük, eşitlik, demokrasi, hak anlayışı sıklıkla dile getirilmiştir. Bu karikatürde de o dönemin

¹³ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000LW> (Erişim Tarihi:29. 04. 2022).

¹⁴ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000MA> (Erişim Tarihi: 03. 05. 2022).

¹⁵ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000MC> (Erişim tarihi: 03. 05. 2022).

¹⁶ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000LY> (Erişim Tarihi: 03. 05. 2022).

¹⁷ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000LZ> (Erişim Tarihi: 03. 05. 2022).

Japonya’ında Batılı liberal değerlerin eksikliği vurgulanarak yine Japonya’nın geri kalmışlığı simgelenmeye çalışılmıştır.

The Japan Punch’ta karşımıza çıkan bir başka karikatürde, Japon erkeklerinin kıyafetlerindeki eski ve yeninin uyumsuzluğu dikkat çekmektedir ve Japonya’nın Batı’ya uyum sağlayamaması hicvedilmiştir. Buna ek olarak karikatürlerde bilhassa Japon erkeklerinin çene ve diş yapıları öne doğru çıkıntılı ve oldukça biçimsiz şekilde resmedildikleri görülmektedir. Burada da oryantalist söylemin fizyolojik vurgusuyla, çirkin, pis, deyim yerindeyse “barbar” bir Japon tasviri karşımıza çıkmaktadır. 1865 yılı Ekim ayında yayınlanan sayıda, at üstünde ilerleyen Japon askerleri için, “Japon askerlerinin memnuniyet verici kıyafetleri” ifadesi dikkat çekmektedir. Çünkü karikatürde modern üniforma içerisindeki atlı Japon subayları övülürken, onların yanında yaya olarak koşuran geleneksel tarzda samuraylara da geri kalmışlık atfedilmektedir. Burada dikkat çeken önemli bir husus da, Japon subaylardan birinin üzerinde Kelt mitolojisinde İngiltere’nin kutsal kralı sayılan tanrı¹⁸ Bran’ın adının yer almasıdır.¹⁹ Buradan İngiliz krallığının Japonya’ya kadar hakimiyeti ideali yorumlanmaktadır.

Karikatürlerde sadece Japonya değil, Çin ile ilgili ifade ve simgeler de tespit edilmiştir. Örneğin, biri ahtapot ve diğeri balon balığı olduğunu düşündüğümüz iki deniz canlısı resmedilerek, altındaki İngilizce notlarda, “Avrupa zihinlerdeki zekadadır, Çin ise istenmeyen şeyler bırakan (dışkılamak manasında da tercüme edilebilir) balıkların yer aldığı karındadır” sözleriyle Çin’in hem bilgelik ve zekadan yoksun hem de pislik ve atık içinde olduğu imajı resmedilmek istenmiştir.²⁰ Yine Çin’i de kapsayan bir başka karikatürde, bacakları sivrisinek şeklinde çizilmiş bir İngiliz Çin ve Japonya üzerinde uçarken, üs notta “İngiliz hükümeti tarafından Uzak Doğu’daki hakimiyete eziyet edecek sivrisinek” sözleri yer almaktadır. Dikkat çeken bir husus da, tepede sivrisinek görünümlü bir İngiliz uçarken Çinli bir vatandaşın savunmasız halde oturup beklemesi, Japonya’nın ise Kapalılık Politikasını yansıtır halde, kendisini bir kafesle korumaya almış olmasıdır.²¹ Burada açık bir şekilde İngiltere’nin Uzak Doğu’da söz sahibi olma ve hakimiyet kurma amacı ortaya konmuştur.

1862 yılı Mayıs ayı yayın tarihi olarak görülen bir karikatürde ise, ellerinde kılıç bulunan çok sayıda Batılının Japonya topraklarındaki çatışması resmedilmiştir. Tarih itibari ile Japonya’nın kapılarını açmaya zorlandığı bir dönem olması dikkat çekicidir. Ayrıca ölen bir

¹⁸ <https://www.britannica.com/topic/Bran-Celtic-god> (Erişim Tarihi: 03. 05. 2022)

¹⁹ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000M7> (Erişim Tarihi: 03. 05. 2022).

²⁰ <https://graphicarts.princeton.edu/wp-content/uploads/sites/158/2014/10/japan-punch3.jpg> (Erişim Tarihi: 23. 04.2022).

²¹ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000MB> (Erişim Tarihi: 03. 05. 2022).

şahsın şapkasında üzerinde o dönem Yokohama’da yayınlanan Japan Herald gazetesine atfeder biçimde “Herald” yazısının bulunması ve kılıcın birinde ise Fransız sanatçı Gillot’un isminin yazılı olması, Batılıların çıkar çatışmasını yansıtmaktadır.²² 1866 yılı Mayıs ayı tarihli bir diğer karikatürde de, “Yokohama’da Kara Gemiler” başlığı altında Amerikalı Amiral Perry’nin Japonya’ya gelişi betimlenmiştir. Burada önemli husus, Amerika’nın gelişi karşısında İngiliz temsilciliğinde silahlanma ve telaşlı koşturmaların resmedilmesiyle yine Batılıların Japonya üzerindeki çıkar çatışmasının ortaya konmasıdır.²³

Bir başka karikatürde “Japonya’da ilk izlenim” ifadesi altında sırtında bebeğini taşıyan geleneksel Japon kıyafetleri içerisinde bir Japon kadın tasvir edilmiştir.²⁴ Burada tespit ettiğimiz önemli husus, Japonya’ya dair ilk intibanın kadın olarak resmedilmesidir ve bu durum Hobson’un Oryantalist bakış açısında Batı’nın eril, Doğu’nun ise korunmaya ve kurtarılmaya muhtaç bir dişi olarak görülmesine yönelik eleştirisi ile bağdaşmaktadır (Hobson, 2015, s. 24). Buradan, Japonya’yı pasif bir nesne olarak konumlandırıp, Batı tahakkümüne bir meşruluk kazandırma çabası çıkarılabilir.

Benzer biçimde yukarıda zikrettiğimiz üzere, Hegel’in efendi-köle diyalektiğini akıllara getiren bir karikatürde de, önlerinde Batı tarzı giyimli bir kişi, arkalarında da üç kişi bulunan bir grup Japon, elleri bileklerinden bağlı vaziyette sıra halinde götürülmektedir.²⁵ Karikatürde yorgun, bitkin, ve bir manada esir düşmüş Japonlar ve ellerinde kılıç mağrur duruşlu Batılılara bakıldığında, Hegel’in düşüncesinde de rastladığımız gibi bir çatışma ortamında galip ve mağlup taraf üzerinden bir kimlik oluşturma çabası çıkarım yapılabilir.

Karikatürlerde, Japonya ile Batı arasında imzalanan eşitsiz anlaşmalara da atıflar görülmektedir. Batı çıkarlarına hizmet eden bu anlaşmalarla ilgili olarak Japonya uzun yıllar bu anlaşmaların yeniden gözden geçirilmesi için mücadele vermiştir. 1862 yılında yayınlanan bir karikatürde, elindeki balta ile bir ağaç kütüğünün üzerindeki Osaka yazılı işarete çakılan çivinin üzerinde “anlaşma (treaty)” yazdığı dikkat çekmektedir.²⁶ Burada, sömürge anlayışına hizmet eden bir oryantalist bakış açısı görmekteyiz. Bunu destekler biçimde Japonya’daki İngiliz varlığının tehlikeye düşmesi endişesini yansıtır biçimde “Japonya’nın bir başka yabancı devletle yeni düzenlemelere girişmesi bilgisi edinilmesi” üzerine “İngiliz bayrağının sabah

²² <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000LU> (Erişim Tarihi: 29. 04. 2022).

²³ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000MD> (Erişim tarihi: 03. 05. 2022).

²⁴ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000LU> (Erişim Tarihi: 29. 04. 2022).

²⁵ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000LU> (Erişim tarihi: 29. 04. 2022).

²⁶ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000LW> (Erişim tarihi: 29. 04. 2022).

8'den gün batımına dek dalgalanacağı"²⁷ dergide açıkça yazılı olarak belirtilmiştir. Ayrıca, Ocak 1866 yayınlı bir karikatürde de “Anlaşmaların İmparator tarafından onaylanması sevinci” başlığıyla ellerinde anlaşma metni ile dans eden İngiliz diplomatlar resmedilmiştir.²⁸ Buradan da anlaşmaların ne denli İngiltere yararına olduğu anlaşılabilir.

Eşitsiz anlaşmalarla yabancılara kendi mahkemelerini kurma hakkının tanınmasını anlatan bir biçimde, “Tuhaf bir mahkeme” başlığı ile yayınlanan bir karikatürde yerde oturan Japonlar “davalı (defendant)” olarak, masada oturan Batılılar “davacı (plaintiff)” olarak tanımlanmaktadır.²⁹ Burada Batıların, Japonlar karşısında “haklı bir davada” olan taraf olarak betimlendiğini görmekteyiz. Devamında ise bu bakış açısına gelebilecek tepkilere karşılık olarak “Fazla kırılgan bir toplum karikatürize ederek sanatçılarımız önlem almış oldular” ifadesi ile, Japonları ötekileştirici tavırlarını yine onları aşağılayarak örtbas etmeye çalışan bir yaklaşım görmekteyiz.

Bazı karikatürlerde ise sadece Japon vatandaşların betimlemesine değil, Afrika, Ortadoğu ve hatta Osmanlı vatandaşı olduğunu düşündüğümüz şahıs çizimlerine rastlamaktayız. Özellikle 1886 yılı Ekim ayı tarihli bir karikatürde “Paşa” şeklinde ifade edilen bir Osmanlı vatandaşı görmekteyiz.³⁰ Bu hususta The Japan Punch dergisinin sadece Japonya özelinde değil, Asya ve Doğu’yu geniş bir coğrafyayı kapsayan oryantalist bir belleğe sahip olduğu düşünülebilir.

SONUÇ

Batı'nın uzun yıllardır Doğu üzerinde tahakküm kurmasının ve sömürge anlayışının temelindeki Oryantalist bakış açısı sadece siyaset arenasında değil, edebiyat, görsel sanatlar vb. birçok noktada da kendini göstermektedir. Çalışmamızda ele aldığımız üzere, İngilizler tarafından Yokohama'da yayınlanan The Japan Punch dergisinde çeşitli oryantalist unsurlar ve Batı'nın Japonya'ya ve hatta Asya halklarına “öteki” sıfatı ile yaklaşımını tespit etmiş bulunmaktayız.

Öncelikle çalışmamızın kuramsal anlatımında değindiğimiz Goffman'ın leke kuramı doğrultusunda, karikatürlerde Japon toplumunun medenileşmemiş, geri kalmış, demokratik olmayan vb. çeşitli niteliklemlerle “lekelendiğini” görmekteyiz. Ayrıca Lee'nin ötekileştirmeyi

²⁷ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000M6> (Erişim Tarihi: 29. 04. 2022).

²⁸ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000MA> (Erişim Tarihi: 03. 05. 2022).

²⁹ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000LW> (Erişim Tarihi: 29. 04. 2022).

³⁰ <https://kawasaki.iri-project.org/content/?doi=0447544/01800000M2> (Erişim Tarihi: 03. 05. 2022).

anlatırken vurguladığı gibi Japon toplumuna ait fiziksel ve mental özellikler üzerinden de “Batılı olmayan, öteki” bir Japon imajı karşımıza çıkmaktadır. Japon halkı betimlemesinde karşımıza çıkan sıfatları şu şekilde sıralayabiliriz: Tembel, egzotik, gizemli, Hristiyanlık karşıtı ve dolayısıyla geri kalmış, uygarlaşmamış, durağan, Liberal değerlere sahip olmayan, çirkin, pis, korunmaya muhtaç, zayıf, cahil, çocuksu, at maymun gibi hayvanlara benzeyen vs.

Buna karşılık Batı, özellikle de İngilizler söz sahibi, mağrur, yerleşik, medeniyet getiren, ilerlemeci şeklinde tasvir edilmiştir.

Tespit edilen önemli bir diğer husus da, Japonya’nın dışıl, Batılıların eril olarak tasvir edilmesidir. Hobson’un Oryantalizm eleştirisinde de değindiği gibi burada Japonya’nın pasif bir nesne olarak konumlandırıldığını görmekteyiz. Buradan yola çıkarak, karikatürlerde Batı’nın Doğu üzerindeki tahakkümünün ve sömürge anlayışının yansıtıldığı tespit edilmiştir.

The Japan Punch Dergisindeki karikatürlerin geneline bakıldığında Japon modernleşmesinin yetersiz görüldüğü, Japonya’ya da bu yetersizlik hissinin dayatıldığı görüşüdeyiz. Ayrıca eşitsiz anlaşmalara yapılan vurgunun, Batı’nın kolonyal yaklaşımını haklı çıkarma çabasına dayandığı kanaatindeyiz. Japonya’ya atfedilen sıfatlar bir “öteki kimliği” oluşturma çabasını ve belirgin şekilde oryantalist bakış açısını ortaya koymaktadır. Yaratılmak istenen bu öteki kimliği, Batı’nın Japonya ve Asya üzerindeki sömürgecilik süreci ile de paraleldir. Karikatürlerde Japonya’nın yanı sıra Çin, Afrika hatta Osmanlı’ya karşı da aynı bakış açısının yer alması, The Japan Punch Dergisinin doğrudan Japonya’yı gözlemleyerek değil tüm Asya toplumları hakkında belleğindeki “öteki” imajını yansıtmaktadır. Oryantalizm sözcük anlamı itibari ile Doğu’yu araştırma manasına gelse de Japan Punch dergisi örneğinde sömürge anlayışına hizmet eden bir oryantalist yaklaşım görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksoy, Ö. (2018) *Oryantalizmin Felsefi Temelleri*. Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Aksüt, F. (2020), *Zaman Metaforu ve Zamanın İlgası Üzerine Bir İnceleme: Gülten İmamoğlu Resimleri*. İdil, 72.
- Clark, J. (1991), Charles Wirgman (1835-1891). *Britain and Japan 1859-1991 Themes and Personalities* (ed. Cortazzi and Daniels). New York: Routledge.
- Erdemir, A. V. (2011), *Loti 'yi Anlamak Pierre Loti 'nin Doğusu*. Ankara: Kurgu Kültür Merkezi Yayınları.
- Ersöz, E. Uslu, A. D. (2015), Doğu-Batı Karşılaşmasında Çatışma, Karmaşa ve Muhtemel Bir Uzlaşma, *Journal of Theatre Criticism and Dramaturgy*, Yıl 2015, Sayı 7.
- Güllük, D. (2020), Efendi-Köle Diyalektiği ile Ben ve Öteki Kavramı Çerçevesinde Beyaz Kale, *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı 64.
- Hobson, J. M. (2015), *Batı Medeniyetinin Doğulu Kökenleri* (çev. Esra Ermert). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Kinko, I. (2008), Manga in Japanese History, *Japanese Visual Culture* (ed. Mark W. MacWilliams). London: East Gate Book.
- Köse, M. Küçük, M. (2015), Oryantalizm ve Öteki Algısı, *Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1.
- Lee, H. J. S. (2011), Out of Sōdesu-ka Shi, Creating Yobo-san: Cartooning the Korean Other in Japan's Colonial Discourse, *Japanese Language and Literature*, Vol. 45, No. 1.
- Mertcan H. (2007), Oryantalizm-Sömürgecilik İlişkisi: Batılı Fatihlerin Kılıcından Alaaddin'in Lambasına Uzanan "Aşk"ın Bitmeyen Kanlı Serüveni, *Milel ve Nihal* Cilt 4, Sayı 2.
- Mikhailova, Y. (2008), Nationalism During the Russo-Japanese War, *Japanese Visual Culture* (ed. Mark W. MacWilliams). London: East Gate Book.
- Minear, R. H. (1980), Orientalism and the Study of Japan, *The Journal of Asian Studies*, Vol. 39, No.3.
- Özdemir Eroğlu, B. (2020), Kolonyal Söylem Aracı ve Mitler Gömüsü Olarak Bir Çizgi Roman Analizi: Tenten Kongo'da, *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 10.

- Roberts, M. Hackforth J. (2005), Introduction: Visualizing Culture across the Edges of Empire, *Edges of Empire Orientalism and Visual Culture* (ed. Hachforth-Jones and Roberts), UK: Blackwell Publishing.
- Said, E. W. (2013), *Şarkiyatçılık Batı'nın Şark Anlayışları* (çev. Berna Ülner), İstanbul: Metis Yayınları.
- Yoon, J. (2017), Reconfiguring Orientalism: Japan and Korea as Depicted by Early Twentieth-Century French Orientalist Literature, *Interventions*, 19:8.
- Zarakol, A. (2011), *Yenilgiden Sonra Doğu Batı ile Yaşamayı Nasıl Öğrendi* (çev. Barış Cezar). İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

The East-West dichotomy which goes back to the Greco-Persian Wars, and the orientalist perspective that emerged based on religious, political, colonialist and commercial foundations are seen as an act of the West to legitimate its hegemony. The term of the “other” emerged with the orientalist view also appears as an identity that is attributed to the Orient in order to create West’s superior identity. This term has been explained by many studies such as Bhabha’s colonial imitation theory, Lacan’s Psychoanalysis theory, Hegel’s master-slave dialectic, Goffmann’s theory of stigmatization, Renan’s philological approach and in the Enlightenment period thoughts. Edward Said, the most important critic of Orientalism, emphasized the colonial aspect of Orientalism by referring to Foucault and Gramsci. In this study, the orientalist approach of the West in British sample is studied through the cartoons in “The Japan Punch” Magazine published in Yokohama by Charles Wirgman in 1862. Although as the meaning it is defined as the study of Orient, there are serious criticisms that orientalism makes individuals and communities an object and serves the West’s hegemony. The term of the “other” emerged with the orientalist view and the “other identity” which is attributed to Japan are key concepts of the article. Concerning the Japan Punch Magazine, the question of whether it was really published as an Oriental research during the national isolation period (sakoku) or it had an Oriental perspective which saw Japan as the “other” and served to the colonialism mentality is significant. Because in The Japan Punch, the West is asserted as an supreme power and it shows that it is not just to satisfy the curiosity about the East. The evaluation of caricatures was made by taking into consideration the philosophical foundations of Orientalism and the “other” idea and political developments of that period. As a result of research, it has been ascertained that in caricatures, various physical and mental adjectives were characterized to Japan and even other Asian countries and imperial policies of West on Japan and Asia are reflected via political images. In addition, the points confirming the approaches of the theoretical structure have been ascertained. Also, we can categorize the caricatures as revealing the Japanese modernization, political developments of the period, unequal agreements, freedom and rights in Japan etc. Based on the “other identity” in caricatures, an orientalist approach related to the colonialism is obvious.

Simón Alegre, Ana I., ed. (2022) *Del salvaje siglo XIX al inestable siglo XX en las Letras Transatlánticas: una mirada retrospectiva a través de hispanistas (Transatlantik Edebiyatta Vahşi XIX. Yüzyıldan İstikrarsız XX. Yüzyula: Hispanistler Aracılığıyla Geçmişe Bakış)*, Wilmington (Delaware): Vernon Press, Serie en Estudios Culturales, 168 s., ISBN: 978-1-64889-174-8

María Jesús HORTA

Associate Professor, Istanbul
University, Faculty of Letters,
Department of Spanish Language and
Literature, Istanbul, Turkey
ORCID: 0000-0002-4146-005X

**Sorumlu yazar/ Corresponding
author:**

María Jesús HORTA,
Associate Professor, Istanbul
University, Faculty of Letters,
Department of Spanish Language and
Literature, Istanbul, Turkey
Email: hortamj@istanbul.edu.tr

Geliş Tarihi/Submitted:

29.10.2021

Kabul Tarihi/ Accepted:

16.06.2022

Kaynak gösterme/Citation:

Horta, María Jesús (2022). [Review of
the book *Del salvaje siglo XIX al
inestable siglo XX en las Letras
Transatlánticas: una mirada
retrospectiva a través de hispanistas* ed.
by Simón Alegre, Ana I]. *World
Language Studies*, 2 (1): 60-66

2021 yılının başında satışa sunulan *Del salvaje siglo XIX al inestable siglo XX en las Letras Transatlánticas: una mirada retrospectiva a través de hispanistas* adku kitap on sekiz yazarın makalelerinden oluşan kolektif bir çalışmadır. Editörü Ana I. Simón Alegre, “Teşekkür” bölümünde (s. 9) bu fikrin 5 Mart 2020’de Boston’da (Massachusetts) Kuzeydoğu Bölümü Modern Diller Derneği’nin ellinci yıl kongresi sırasında, yani COVID-19 nedeniyle gerçekleşen küresel durgunluktan birkaç gün önce düzenlenen bir seminerde, ortaya çıktığını ifade eder. Pandemi sırasındaki özel durum göz önüne alındığında, kitabın yazım ve düzenleme sürecinin zorlu birkaç ay sürdüğü görülmektedir.

Çalışma şu bölümlerden oluşmaktadır: Fotoğraflar listesi, teşekkür kısmı, içindekiler, Wladimir Chávez’in önsözü, editörün giriş yazısı, on altı özgün çalışma, araştırmacıların kısa profilleri ve son olarak da dizin bölümü. . XX. yüzyılın başlarından bir kadının yer aldığı kapak, kitaptaki kadınlardan biri olan yazar, konuşmacı ve aynı zamanda yayıncı olan iş kadını Concepción Gimeno de Flaquer tarafından yönetilen *El Álbum Iberoamericano* dergisinin 7 Ağustos 1908 tarihli sayısından alınmıştır. Arka kapak ise Roberto Torres Blanco tarafından 1847’de kurulmuş bir İspanyol denizcilik şirketi olan Compañía Transatlántica’nın bir reklamından yola çıkarak oluşturduğu bir fotoğraf kompozisyonudur. Şirket başlangıçta köle ticaretiyle ilgili olup, daha sonra İspanya ile Karayipler ya da Kuzey Afrika arasındaki yolları tekeline alır, Franco diktatörlüğü sırasında ise iş aramak için kırsaldan eski sömürgelere göç edenlerin büyük bir bölümünün Amerika kıtasına nakledilmesini mümkün kılar. Her iki görüntü de kadınlara ve Hispanistler arasındaki transatlantik kültürel alışverişe odaklanan çalışmanın içeriğine ışık tutmaktadır.

Kitap, XXI. yüzyıla ait iki küçük katkı ile birlikte ana eksen olarak XIX. ve XX. Yüzyıllara odaklanıp bu dönemlerde bilginin transatlantik rotaları arasındaki etkileşimi yansıtır. Bu çalışma aracılığı ile o dönemdeki sayısız yazar arasında her türlü düşünsel ve imgesel etkileşimi aktarmaya, birleştirmeye veya paylaşmaya yardımcı olan, Atlantik üzerinde her iki yönde de gerçekleşen farklı seyahatlerin (gerçek ya da hayali) güzergâhını takip edebiliriz. Bu fikir alışverişi Hispanistler için her zaman çok verimli olmuştur, bu nedenle bu tür çalışmalara son yıllarda sadece Amerika’da değil, aynı zamanda İber Yarımadası’nda da büyük ilgi gösterilmektedir. Öte yandan, projedeki tüm katılımcılar, okyanusun her iki tarafında da çalışan ve çoğu zaman kendini araştırmalarına adanarak diğer tarafta da zaman geçiren iki dilli Hispanistlerdir. Bu, onların da kitabın söz ettiği transatlantik bilgi alışverişinin aktif katılımcıları oldukları anlamına gelir.

Chavez önsözde (s. 10-11), bölümleri sadece akademik çalışmalar olarak değil, aynı zamanda yüzyıllar önce başlayan karlı bir ticaret trafiği ve çeşitli dönemlerde okyanusun her

iki tarafındaki sosyal organizasyonu, tarihi gelişimi ve yaşam tarzlarını tanıma yönünde merak uyandıran bir dizi karşılaşma ve karşılaşamama öyküsü olarak da anlamamız gerektiğini belirtir. Çalışmalar aynı zamanda bizi kendi gerçekliğimizin bazı yönlerini sorgulamaya itecek özeleştiril bir unsur geliştirmeyi de amaçlar. Çünkü okumak seyahat etmenin bir başka şeklidir: Birbirimizi daha iyi tanımamıza ve neyin farklı olduğunu anlamamıza yardımcı olur.

Editör Simón Alegre, kitabın her bir bölümünü kısaca sunmadan önce, eserin giriş kısmında, son yıllarda ortaya çıkan ve Hispanik toplumla ilgili transatlantik çalışmalarını içeren bibliyografyanın bir özetini yapmakta ve İspanya'nın bu eserlerde oynadığı role dikkat çekmektedir (s. 12-14).

Kitap üç tematik eksene ayrılmıştır. Bunlardan ilki “Hispanizmin Gelişimi: Gidiş-Dönüş Yolculukları”dır. Bu kısım, dört kadın ve iki erkek akademisyen tarafından yazılan beş bölümden oluşmaktadır. Tüm bölümler bir yolculukla başladığı için burada odak noktası yolculuklardır. Bunlar, çok farklı türden fikri aktarmış çeşitli kişilerin gidiş-dönüş ya da sadece tek yönlü (sürgün durumunda) yolculuklarıdır. Gelenler ve gidenler başka insanlarla, yerlerle, geleneklerle karşılaşmaktaydı ve bu hareketten çok değerli etkiler ortaya çıktı.

İkinci eksen “Hispanik çalışmaların bakışıyla vahşi transatlantik XIX. Yüzyıl” başlığını taşır ve dört kadın akademisyen tarafından yazılmış dört bölümden oluşur. XIX. yüzyıl, küresellik algısının devletler ve halk tarafından olduğu kadar aydınlar ve sanatçılar tarafından da benimsenmeye başladığı bir dönemdir. İşte o dönemde seyahatlerin sayısı artmış ve seyahate çıkış nedenleri çeşitlenmiştir: “Öteki”ne duyulan merak, ekonomik veya bilimsel çıkarlar, değişim ihtiyaçları, gelişme girişimleri, kaçışlar... Bu aynı zamanda Dünya'nın uzay-zaman boyutları hakkında bilginin arttığı, ulaşım ve iletişim araçlarının ise çok hızlı gelişmeye başladığı bir dönemdir.

Üçüncü ve son kısım “Hispanik çalışmaların bakışıyla XX. Yüzyıl'da istikrarsız transatlantik” başlığını taşımaktadır. Burada yer alan, dört kadın ve bir erkek akademisyen tarafından yazılmış ve XX. yüzyıla ayrılmış beş bölümün yanı sıra iki kadın akademisyenin kaleme aldığı ve XXI. yüzyıl deneyimlerine odaklanan iki bölüm daha yer almaktadır. XIX. yüzyılın sonlarından bu yana, sayısız sınır değişikliği (savaşlar, iç çatışmalar, bağımsızlıklar, sömürgecilik, ilhaklar vb. nedeniyle) sürekli bir istikrarsızlık duygusuna yol açarak gezginlerin hareketliliği için yeni bir zorluk oluşturmuştur. Bu nedenle söz konusu bölüm, kapsamlı akademik iş birliğinden ortaya çıkan ve çeşitli etkiler nedeniyle değişen dünyaya odaklanır.

Hem ikinci hem de üçüncü tematik eksen, ABD akademik ortamında doğan, ancak okyanusun her iki tarafındaki Hispanistler arasında yankı uyandıran ve günümüzde transatlantik konuları ele alan Hispanist araştırmacılar arasında ilişki kurulmasını sağlayan

kuramsal yansımalara dayanır. Kitapta her türlü güzergâhı izleyebilmekteyiz: Cinsiyet kategorileri sıkça işlenirken (bu konu çoğu çalışmanın dayandığı temeli oluşturmakta ve bu çalışmaların büyük bir kısmı da kadınlardan söz edilmektedir), edebiyat, fotoğraf, sinema, bilim, kimlik veya cinsellik çatışmaları vb. gibi çok çeşitli tematik unsurlara da rastlanmaktadır.

İlk kısım, V. Ramírez Errázuriz'in (s. 18-25) XIX. yüzyılın iki Şilili kadın "sosyal kâşif"inin seyahat öykülerini analiz ettiği bölümle açılır. Bunlar her ikisi de eğitim konusuyla çok ilgili olan piyanist ve konuşmacı Maipina de la Barra (1834-1904) ile yazar ve gazeteci Inés Echeverría'dır (1868-1949). De la Barra'nın gezisi, o zamanlar kültürel olarak periferik olarak kabul edilen bir Amerika ülkesinden Avrupa'ya iken, Echeverría'nın gezisi dünyanın başka bir periferik bölgesine, Orta Doğu'ya doğru gerçekleşmiştir. Bu turlar, deneyimlerini ve edebi kültürlerini deney ve bilimle ilişkilendirmelerini sağlayan, bilimsel ve kültürel bilgilerini birleştirmelerinde yardımcı olan bir teşvikti.

İkinci bölüm F. Garcerá'ya aittir (s. 26-33) ve Kanarya kökenli yazar, konuşmacı ve gazeteci Mercedes Pinto'nun (1883-1976) yaşadığı sürgünlere odaklanır. Pinto 1898 krizinden sonra İspanya'da ortaya çıkmaya başlayan ve hem kamusal hem de özel alanda eşitliğin yanı sıra kadınların erkeklerle eşdeğer kültürel bir rol oynayabileceğinin kabul edilmesini de isteyen yeni bir kadın modelinin somutlaşmasını sağlamıştır. Önce Madrid'te, daha sonra da Uruguay'da olmak üzere yaşadığı iki sürgün, onun bu duruşunun ve kişisel mücadelesinin bir sonucu olmuştur.

M. F. Pateiro Mochila, üçüncü bölümde (s. 34-42) bize, Rubén Darío'ya çok yakın bir şair olan ve edebi sembolizmi İber Yarımadası'nda tanıtan Portekizli Eugénio de Castro'nun (1869-1944) eserinin İspanya'daki alınılmasından söz eder. Bunu yaparken de söz konusu hareketin İspanyol edebiyatındaki gelişimi için transatlantik ilişkilerin önemini savunur.

Dördüncü bölümde (s. 43-50) A. Hermina Ruiz, önemli filologlar olmak için eğitim almış, ancak seçkin erkeklerle evlenerek araştırmalarının çoğunu bir kenara koyan ve eşleri için daktilograf, sekreter, arşivci, belgesel yapımcısı vb. olarak görev yapan kadınları şiddetle savunmaktadır. Tarih Araştırmaları Merkezi (*Centro de Estudios Históricos*) üyelerinin çalışmaları yardımcı olanlara odaklanırken, özellikle ikisinden söz eder: Ramón Menéndez Pidal ile evli olan María Goyri (1873-1954) ve Rafael Lapesa'nın eşi, Américo Castro'nun da başarılı bir öğrencisi olan Pilar Lago (1900-1984). Her ikisi de kendi kariyerlerini bir kenara bırakıp eşlerinin kariyerinin gelişimine önemli bir katkı sağlamış olup, bu yardımlarını sürgünde ve savaş sonrasında da sürdürmüşlerdir.

I. Rodríguez Cachón ve B. Valverde, beşinci bölümde (s. 51-57) Madridli yazar ve gazeteciler Rosa Montero (1951) ve Paloma Díaz-Mas'a (1954) ait *Estampas bostonianas y*

otros viajes (2002) ile *Una ciudad llamada Eugenio* (1992) adlı iki romanı bize tanıtır. Bu iki eser ABD’de öğretim görevlisi olarak buldukları süre boyunca yazılmış olup onların bu dönemdeki kişisel yaşantılarını her iki dünya arasında kültürlerarası bir karşılaştırma yaparak yansıtır.

Kitabın altıncı bölümle başlayan ikinci kısmında (s. 59-67) C. Pereira Galıçyalı şair Rosalía de Castro’nun (1837-1885) *En las orillas del Sar* adlı eserine hâkim olan ekofeminizmi inceler. Her ne kadar çevrecilik XX. yüzyılın seksenli yıllarında ortaya çıkan bir hareket olsa da, Pereira bu eserinde Castro ile doğa arasında kurulan ve şairin doğayı bu unsurun modern anlamıyla savunmasını sağlayan yoğun bir duygusal ilişki olduğunu düşünür.

Yedinci bölümde (s. 68-76) N. Godón, “sosyal mazoşizm” ile “sınırı aşan mazoşizm” arasında ayırım yaparak, terimin revizyonist söylemi aracılığıyla bize XIX. yüzyıl sonu İspanyol edebiyatındaki mazoşizm dünyasını tanıtır. Birinci türe uyan bir biçimde, romanların kadın kahramanları ve ayrıca çok sayıda kadın yazar acıyı kabullenir, reddedilmekten, terk edilmekten ya da iflastan kaçınmak için hayatlarını feda ederlerdi. Bununla birlikte, Godón, kadınların acıyla farklı bir ilişkisinin olduğu ikinci türden de bazı edebi örneklere odaklanır: Erkeklerle arkadaş olmak ve onlarla aynı avantajlara sahip topluluğun bir parçası olmak isterler, ancak sonuçta bu haddini aşan tutum onları sadece yalnız kalmaya, ihanete uğramaya ve reddedilmeye sürükler.

A. I. Simón Alegre sekizinci bölümde (s.77-91), yayınevi sahibi ve yazar Concepción Gimeno de Flaquer’in (1850-1919) Meksika’da (*El Álbum de La Mujer*, 1883-1890) ve Madrid’de (*El Álbum Iberoamericano*, 1890-1909) yönettiği iki dergide yer alan portrelerinin evrimini analiz eder. Gimeno’nun tüm fotoğrafları dikkatli bir hazırlığın sonucudur ve bu görsel temsiller Gimeno’nun sunmayı amaçladığı toplumsal imajı Simón Alegre’nin bize göstermesine olanak tanımaktadır.

Dokuzuncu bölümde (s. 92-99) L. Maxwell Kaiura, iki kısa romanda XIX. yüzyılın sonları ve XX. yüzyılın başlarındaki sözde bilimsel söylem ve kadın imgesi arasındaki ilişkiyi inceler: R. López de Haro (1876-1967) tarafından yazılan *El caso del doctor Iturbe* (1912) ve edebiyat alanında *El Caballero Audaz* takma adıyla bilinen J. Mª Carretero Novillo (1887-1951) tarafından kaleme alınan *Ella no tuvo la culpa* (1931). Bu iki yazar, XX. yüzyılın başında çok popüler olan ve feminist hareketin ilerleyişini durdurmaya çalışan muhafazakâr ideolojiyi benimsemiş İspanyol yazarlardır.

Kitabın üçüncü kısmı, Katalan yazar Mercè Rodoreda’nın (1908-1983) *La Plaza del Diamante* adlı eserinde yer alan gerçek temizlik ile siyasi temizlik arasındaki sembolik ilişki üzerine yazılan ve N. L. Gradner’a ait onuncu bölümle (s. 101-110) başlar.

K. A. Kietrys bir sonraki bölümde (s. 111-120), 1970'lerin İspanya'sında Hildegart'ın görsel temsilinden söz eder. Hildegart Leocadia Georgina Hermenegilda M^a del Pilar Rodríguez Carballeira (1914-1933) çok yetenekli bir kızdır ve XX. yüzyılın başlarında İspanya'da siyasi ve cinsel reformların aktif savunucusudur. Kendi annesi tarafından öldürüldüğünde onun bu trajik sonu, hatırasının kısa sürede kaybolmasına neden olmuştur. Yetmişli yıllarda bazı eserleri yeniden basılmaya başlandığında, onun hakkında popüler hale gelen imajın gerçekte hiçbir ilgisi yoktur ve bu durum hatalı bir kolektif hafızanın oluşmasına yol açmıştır.

On ikinci bölümde, R. Torres (s. 121-129), Machado kardeşlerin *La Lola se va a los puertos* (1929) adlı tiyatro eserinin 1993 yılında Josefina Molina'nın yönettiği ve Flamenko şarkıcısı Rocío Jurado'nun başrolünde oynadığı film uyarlaması üzerinden feminist bir inceleme yapmaktadır.

M. Bota on üçüncü bölümde (s. 130-135) Salamancalı yazar Carmen Martín Gaité'nin (1925-2000) *El cuarto de atrás* (1978) adlı romanını Heidegger'in *Verstand* (anlayış) kavramına dayanarak inceler. Bota, romanın geçmiş ile şimdi arasında bir "köprü" olarak anlaşılan sürekli bir hafıza kullanımı sunduğunu ve Martín Gaité'in ikinci benliği olan C. isimli başkahramanı tarafından yapılan var oluşu anlama alıştırmalarını yansıttığını söyler.

Bir sonraki bölüm (s. 136-145), bize A. Hontanilla'nın kaleminden, XXI. yüzyılın bu son yıllarında beliren ve edebiyatı kaleme alırken, yayınlarken ve okurken kadınlar arasındaki işbirliğini ve alışverişi teşvik eden kadın hikâyelerini üç koleksiyon halinde tanıtır. Her üçü de, yaratıcılık dünyasında hâlâ var olan kadınların yetersiz temsilinin yanı sıra medyanın kadına yönelik şiddete dair sunduğu çarpık imajın üstesinden gelmeye de çalışır.

B. Bernstein araştırmasını iki çağdaş sanatçı üzerinde yoğunlaştırır (s. 146-153): Performans sanatçısı ve LGBTQI+ topluluğu aktivisti Katalan şair Txus García (1974) ve eğitimci ve slam şiiri sanatçısı New Yorklu Denice Frohman (1985). Her ikisi de geleneksel cinsiyet rollerine asla uymayan, ikili olmayan cinsiyetin kuir (*queer*) kadınları olarak tanımlanırlar.

Son olarak, on altıncı bölümde (s. 154-161) I. Gómez-Castellano, Granadalı Fernando Valverde'nin (1980) *América* adlı şiir kitabında yer alan "Shootings" başlıklı bölümü modern Amerikan toplumunun kimlik krizinin bir temsili olarak da ele almaktadır.

Büyük çeşitliliğe rağmen kitap dengelidir, eserler bir dereceye kadar onları birbirine bağlayan ortak bir çizgiyi takip eder ve editörün profesyonelliği yaklaşıma büyük bir tutarlılık ve homojenlik kazandırır. Aslında, birçok bölüm arasında bir dizi tematik ikilik gözlemlenebilir. İlki bize iki kadın yazarın edebiyattan bilime nasıl geçtiğini anlatırken, dokuzuncusu tam tersi yönde ilerlerve bilimi edebiyatla ilişkilendirir. Dördüncü bölüm,

eşlerinin kariyerini ilerletmek için kendi kariyerlerini bir kenara bırakan kadınları incelerken, yedinci bölümde, farklı “sınırı aşan mazoşizm” örnekleri üzerinden bağımsız olmak için savaşıyan farklı kurgusal kahramanlar incelenmektedir. Beşinci ve on altıncı bölümler, üç İspanyolun ABD’de kalışlarının eserlerine nasıl yansıdığına ve Atlantik aşırı kültürel alışverişe nasıl yardımcı olduğuna odaklanır. Sekizinci ve on birinci bölümler ise grafik görsel temsillerine yoğunlaşır. Film de süreklilik arz eden bir görsel imge olduğundan, sinemadan bahseden on ikinci bölümle bu iki bölüm arasında bir ilişki kurulabilir. Ancak bu sonuncusu on beşinci bölümle de ilişkilidir, çünkü her ikisi de bize yaratıcılıklarını geleneksel sosyal rolleri reddetmek için kullanan sanatçılardan söz etmektedir.

Son olarak, ağırlıklı olarak kadınlara odaklanan bu tür bir kolektif çalışmada erkek araştırmacıları bulmak çok sevindiricidir. On altı bölümde (buna önsözün yazarını da eklememiz gerekir) yalnızca üç bölüm erkeklerin kaleminden çıktığından sayıları açıkça daha az olsa da, bu çeşitlilik ufukların açılmasına yardımcı olur ve diyalogu teşvik ettiği için çok gereklidir.

